Opłata pocztowa uiszczona ry-czałtem

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשען

הײַנט 8 זייטען

לאָדזשער פאָלקסבלאַט

אונפּאַרטײַאישע פּאָליטיש-געזעלשאַפטליכע טאָג-צײַטונג

Nr.64 (1057) | Łódź, Sroda 16 Marca 1927 | פינפטער יאָהרגאַנג | לאָדז, מיטוואָך יב אדר ב תרפ"ז. | Nr. 64 (1057)

אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 24-71 || Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21. Tel, 24-71

דרינגענדע טעלעגראַמע!!!

נעכטען אין לעצטען טאָג פון ציהונג פון דער V. קלאַס פון דער 14. פּוילישער מלוכה לאָטעריע איז אַרויס

די

302.000

פּרעמיע זלאָטים

אויפ'ן נומער 42.630

בײַ דער גרעסטער, גליקליכסטער און עלטסטער קאָלעקטור

Izrael H. LITMAN, Łódź, PIOTRKOWSKA 32 (róg Cegielnianej) tel. 44-72.

אויך זענען בײַ מיר געפאַלען פאָלגענדע געווינסטען:

50.000 זל. אויפ'ן נומ. 72.883, **5.000** זל, אויפ'ן נומ. 42.615, **3.000** אויפ'ן נומ. 43.174, **1000** זל. אויפ'ן נומ. 42.614, **1.000** זל. אויפ'ן נומ 41.065 און פערשיעדענע אַנדערע.

בעמ.: לאָסען צו דער 1-טער קלאַס פון דער 15-טער פּוילישער מלוכה-לאָטעריע זענען דאָרט שוין צו בעקומען. כל הקודם זכה. מיר ראַטען צו בעזאָרגען זיך מיט די לאָסען ווי אַמשנעלסטען.

1427

מאָרגען זאָל זיך ענדיקען דער

טעקסטיל-שטרייק.

זעה 2-טע זייט.

שלח מנות

פאַר'ן יודישען יתום

אין געלד אָדער אין סחורות. פּראָדוקטען איז מחויב צו געבען יעדער יוד. דעריבער גיב, ווען מ'ווילט זיך צו דיר ווענדען. אויב מ'וועט זיך צו דיר נישט ווענדען, גיב אַליין! שפּענדען ווערען אָנגענומען בײַ בר. קלעצקי, פּעטריקאָווער 51 און בײַ דער פירמע הימעלפאַרב, פּעטריק. 82.

ווענען דער גערעכטס-אויפזיכט איבער דער פירמע

„ס. ראָזענבלאַט"

ווערט מאָרגען, דאָנערשטאָג, דעם 17. ה. ח 7 אין אָווענד פאַרקומען אין לאָקאַל פון סוחרים און פאַבריקאַנטען פערבאַנד (פּאָלודניאָווע 15)

א פערזאַמלונג

פון די גלויביגער, כדי אַרומצורעדען די געמיינזאַמע אַקציע. עס ווערבעטען די פעראינטערעסירטע.

1430

א גרופּע גלויביגער.

Dr. med. A. Szmirgeld

CEGIELNIANA 6, tel. 51-89

אָרדינירט פון 5 — 7 אָווענד.

Dr. med. H. Lajchter

פּעטריקאָווער 9. טעל. 66-49.

פון 8—9 אין 11—2 און פון 5—1½.

שמחת-פּורים און מתנות לאביונים צוזאַמען!

קאָנט איהר מקיים זײַן אויב איהר וועט קומען שושן-פּורים ד. 19. מערץ אין פילהאַרמאָניע אויפ'ן גראַנדיעזען

פּורים-באַל לטובת לינת-הצדק

דער דאָזיגער פּורים-באַל וועט געפײַערט אונטערן נאָמען

„א נאַכט אין שושן-הבירה"

צוויי אָרקעסטערס, // מעהרערע אַטראַקציעס, // גליקס-ראַד

און אַסך אַנדערע איבעראַשונגען, דער דאָזיגער פּורים-באַל זאָל לעגען דעם גרונדשטיין אויף א

סאַמאָכאָד פאַר דער נאַכט-פּאָגאָטאָוויע

יעדער דאַרף געדענקען, אז קומענדיג אויף דעם דאָזיגען פּורים-באַל העלפט ער דערמיט צו דעם אין אונזער שטאָט אזוי נויטהיגער אינסטיטוציע צו עקזיסטירען און זיך צו ענטוויקלען און אוויער נאָך צו ראַטעווען טויזענדער מענשען אין אַ שרעקליכע לאַגע.

בילעטען איז שוין צו בעקומען אין לאָקאַל פונ'ם פעראיין, צעגעלניאַנע 53 און אינ'ם אָווענד פון באַל בײַ דער קאַסע פון פילהאַרמאָניע.

1432

א הערצליכען מזל טוב ווינשען מיר אונזער שוועסטער און שוועגערין

הינדע ניימאַן

מיט ה' **דוד הענדלעס**

צו זייער חתונה אין לאָדז און מיר ווינשען זיי א גליקליכע און בליהענדע צוקונפט

שוועסטער און שוועגערין און קינדער.

סאַמיליע ראַבינאָוויץ, ציריל קופּער,

און פאַמיליע ראָזענבלאַט.

בוענאָס-איירעס 12—1—27

1431

ערשטקלאַסיגער

פּאַריזער מאָדעלען

פאַר דאַמען-שנײַדער צו בעקומען בײַ

שווערט, לאָדז, זאַכאָדניאַ 33.

דער בעקאַנטער מוזיקער

י. טובע (אַלעע 1. מאַי נ. 18)

איז צוריקגעקומען פון אויסלאַנד און ערטיילט לעקציעס צו מעסיגע פּרײַזען.

1434

ODEZWA

do wyborców Sędziów Handlowych m. Łodzi.

Niżej podpisane związki nawołują wyborców sędziów handlowych m. Łodzi, aby podczas dzisiejszych wyborów w gmachu Rady Miejskiej nie głosowali na listy tych wyborców, w których zostali ominięci przedstawiciele średniego kupiectwa, przemysłu i rzemieślników.

Centralne Stow. Kupców i Przem. Woj. Łódzk.—Piotrkowska 10.
Centralny Związek Kupców i Przemysłowców - Południowa 15.
Związek Konfekcjonerów - Konstantynowska 10.
Związek branży obuwianej
Stow. Komiwojażerów Ł. O, H. P. Sieńkiewicza 3/5.
Stow. Fabrykantów, Zachodnia 68.
Stow. Fabrykantów Wyrobów Pończoszniczych, Andrzeja 14.
Związek Drobnych Kupców Tow. Kolonialnych, Cegieln. 15.
Stow. Właśc. Składów Aptecznych, Piotrkowska 69.
Centralny Związek Rzemieślników Żydów, Południowa 4.
Związek Drobnych Kupców Handl. w halach, Ogrodowa 10.
Związek Handlujących Owocami i warzywami, Zgierska 28.
Związek Pośredników
Stow. Majstrów Piekarskich.
Związek Rzeźników.
Związek Majstrów Krawieckich.
Stow. Restauratorów i Właśc. Piwiarń.

1433

מאָרגען זאָל זיך ענדיגען דער שטרייק.

וויצע-פּרעמיער באַרטעל רופט די אינדוסטריעלער אויף אַ קאָנפערענץ היין וואַרשאַ. — נעכטיגע קאָנפערענץ צווישען רעגירונגס-פאַרשטעהער און די אינדוסטריעלער אין לאָדז זיך: געענדיגט אָהן רעזולטאַט.

וויצע-פּרעמיער באַרטעל וועגען שטרייק.

וואַרשאַ, 15. טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) אייער קאָרעספּאָנדענט האָט זיך געווענדעט צום דעפּ. זשעמיענצקי וועגען דער לאַגע אין לאָדזער טעקסטיל-שטרייק. דעפּ. זשעמיענצקי האָט געענטפערט, אַז ווי איהם איז בעקאַנט, וועט דער וויצע-פּרעמיער באַרטעל איינלאַדען צו זיך די פאַרשטעהער פון די לאָדזער טעקסטיל-פאַבריקאַנטען אויף דאָנערשטאָג, לויט אַלע וואַהרשיינליכקייטען, האָט געזאָגט דעפּ. זשעמיענצקי, וועט דער שטרייק געענדיגט ווערען אין וואַרשא דאָנערשטאָג אָדער פרייטאָג.

(:) נעכטען איז פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ פון אַלע 3 טעקסטיל-אַרבייטער-פעראייניגען, מייסטער-פעראיין און פאַבריק-ביוראַליסטען, וועלכע האָבען זיך בעראָטען וועגען דער איצטיגער לאַגע.

פון די רעדעס, וועלכע זענען געהאַלטען געוואָרען אויף דער זיצונג האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז די שטרייקענדע אַרבייטער פון אַלע זייט און דער שטרייק-קאָמיטעט פון דער אַנדערער זייט גיבען זיך אָפּ אַ גענויעם דין-וחשבון פון דער איצטיגער לאַגע און פערשטעהען, אַז איצט קען מען נישט רעכענען אויף קיין שום אינטערווענץ פון וועלפען ס'איז צו, נאָר מ'מוז זיך שטיצען נאָר אויף אייגענע כוחות.

אַזוי ווי אָבער די אינדוסטריעלער זענען ווייטער איינגעשפּאַרט, דאַרף מען דעם שטרייק פאַרברייטערן אויך אויף אַנדערע פאַכען און קודם-כל

פערשאַרפען דעם טעקסטיל-שטרייק.

צו דעם צוועק וועלען אָראָפּגענומען ווערען פון דער אַרבייט די פאַבריקס סטרוזשעס, פאָרטיערען, הייצער און געהילפען, וועלכע זענען נאָך ביז איצט איבערגעלאָזט געוואָרען ביי דער אַרבייט.

ווייטער איז בעשלאָסען געוואָרען צו רופען אויף מאָרגען אַ קאָנפערענץ פון אַלע פערוואַלטונגען פון די פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען, כדי ענטגילטיג

צו בעשליסען וועגען אַן אַלגעמיינעם שטרייק.

ס'איז בעשלאָסען געוואָרען זיך צו ווענדען צו דער קאָמענדע פון די פייערלעשער, אַז ס'זאָל אַרויסגעגעבען ווערען אַ פאַראָרדנונג צו די פייערלעשער וועגען אָפּהיטען די אַרבייטער-סאָלידאַריטעט. די פייערלעשער זאָלען נישט טון קיין שום אַנדערע אַרבייטען, ווי די וואָס געהערען צו זיי, דהיינו — צו שיצען די פאַבריקען פון שרפות.

נאָכדעם, ווי ס'איז אַרומגערעדט געוואָרען די פראַגע וועגען די עפענטליכע מיטינגען, וועלכע ווערען נישט דערלויבט דורך דער פּאָליציי, איז בעשלאָסען געוואָרען צו רופען אויף מאָרגען, דאָנערשטאָג, אַ רייה

מיטינגען,

וועלכע וועלען פאָרקומען אויפ'ן הויף פון די פאַמיליען-הייזער אויף אָגראָדאָווא, אויפ'ן פּלאַץ פון דער קראַנקען-קאַסע, און „פּראַצאַ" און אין די קלאַסען-פעראיינען. אויף די מיטינגען וועלען אַרויסטרעטען מיט רעדעס פאַרשטעהער פון שטרייק-קאָמיטעט און אַרבייטער דעפּוטאַטען.

אַ דעלעגאַציע ביים רעגירונגס-קאָמיסאַר.

(:) נעכטען איז אַ דעלעגאַציע פון שטרייק-קאָמיטעט אַוועק צום רעגירונגס-קאָמיסאַר און זיך בעקלאָגט, אַז די פּאָליציי בעציהט זיך שלעכט צו די שטרייקענדע און שטערט דעם שטרייק-קאָמיטעט צו פיהרען די אַקציע. די דעלעגאַציע האָט אָנגעוויזען, אַז די פּאָליציי דאַרף זיין נייטראַל און נאָר נישט דערלאָזען צו קיין אונרוהען. דאָס איז אָבער נאָך נישט פערצייכענט געוואָרען.

היינט וועט אַ דעלעגאַציע פון אַרבייטער-דעפּוטאַטען אין דער אַנגעלעגענהייט אויך בעזוכען דעם וואָיעוואָדע.

זיצונגען פון די פעראיינען וועגען שטרייק.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט, וואָס די קאָנפערענץ פון אַלע פעראיינען האָט בעשלאָסען, אַז דער אַלגעמיינער שטרייק דאַרף אויסברעכען, וועלען היינט פאָרקומען די ענטגילטיגע זיצונגען פון אַלע פעראיינס פערוואַלטונגען, וועלכע וועלען אויסאַרבייטען דעם לעצטען פּלאַן וועגען אַלגעמיינעם שטרייק.

בעפרייט די אַרעסטירטע.

(–) נעכטען זענען בעפרייט געוואָרען פון אַרעסט די 2 אַרבייטער, מיטגלידער פון שטרייק-קאָמיטעט, וועלכע זענען אַרעסטירט געוואָרען בעת דער זעהערנעכטיגער דעמאָנסטראַציע.

ערשטע שלעכטע פאָלגען פון שטרייק.

(ס) אין אָנהויב פון חודש פעברואַר האָט זיך געלאָזט בעמערקען אַ געוויסע אויפלעבונג אין טעקסטיל עקספּאָרט פון לאָדז, וועלכער האָט זיך אויסגעדריקט אין דער סומע פון אַ 400 טויזענד זל.

דער וואוקס פון דעם טעקסטיל-עקספּאָרט איז איצט פערהאַלטען געוואָרען צוליב דעם טעקסטיל-שטרייק. דער שטרייק האָט געבראַכט נישט גינסטיגע פאָלגען פאַר די אינדוסטריעלער, וועלכע האָבען געדאַרפט צושטעלען זייערע סחורות קיין אויסלאַנד צו אַ געוויסען טערמין.

אַ גאַנצע רייהע פירמעס האָבען געמוזט צוריקציהען זייערע התחייבות'ן בנוגע די אויסלענדישע פירמעס, דערפאַר האָט געליטען דערפון דער מיטעל אינדוסטריעלער.

פערזאַמלונג פון אַנגעשטעלטע

אין נאָמען פון אַלע פּראָפעסיאָנעלע-פעראיינען פון אַנגעשטעלטע אין לאָדז איז אויף דאָנערשטאָג 7 אַ זייגער אויפדערנאַכט אין לאָקאַל פון דעם האַנדעלס - אַנגעשטעלטען - פעראיין (אַל. קאָשטשיושקי 21) צוזאַמענגערופען געוואָרען אַ מיטינג פון אַלע אַנגעשטעלטע, וועלכע זענען בעשעפטיגט אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע.

קאָנפערענץ פון רעגירונגס-פאַרשטעהער מיט די אינ-דוסטריעלער.

(:) נעכטען זענען געקומען צופאָהרען קיין לאָדז די פאַרשטעהער פון אַרבייטס - מיניסטעריום אינגס. קלאָט און ה' אולאַנאָווסקי, וועלכע האָבען אין גראַנד - האָטעל אָפּגעהאַלטען אַ בעראַטונג מיט'ן לאָדזער אַרבייטס-אינספּעקטאָר וואָיטקיעוויטש.

אויף 7 אין אָוונד איז בעשטימט געוואָרען אַ קאָנפערענץ אין דער וואָיעוואָדזשאַפט צוזאַמען מיט די אינדוסטריעלער.

פאַביאַניצער מאַגיסטראַט גיט אַרויס אומזיסטע מיטאָגען די שטרייקענדע.

(:) ווי מיר דערוויסען זיך, האָט דער מאַגיסטראַט אין פאַביאַניץ בעשלאָסען אַרויסצוגעבען די שטרייקענדע טעקסטיל-אַרבייטער אומזיסטע מיטאָגען.

פאַר דעם דאָזיגען בעשלוס האָבען אין פאַביאַניצער שטאָט ראַט געשטימט אַ מעהרהייט ראַטמענער.

פערזאַמלונג פון פאַבריקס-דעלעגאַטען.

(:) נעכטען אין אָוונד איז מאָרגע-

נעכטיגע קאָנפערענץ צווישען די רעגירונגס-פאַרשטעהער און אינדוסטריעלער נישט געגעבען היין רעזולטאַט.

(:) נעכטען איז אין דער וואָיעוואָדזשאַפט פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ אונטער'ן פאָרזיץ פון וויצע-וואָיעוואָדע לעוויצקי. אין דער קאָנפערענץ האָבען אָנטייל גענומען דער הויפּט - אַרבייטס-אינספּעקטאָר קלאָט און דעפּאַרטאַמענטס-דירעקטאָר אולאַנאָווסקי.

אין אָנהויב פון דער קאָנפערענץ האָט זיך דער הויפּט אַרבייטס-אינספּעקטאָר קלאָט געווענדעט צו די אינדוסטריעלער, אַז זיי זאָלען ענדערען זייער שטעלונג. די אינדוסטריעלער האָבען געענטפערט, אַז נאָך אַ בעראַטונג האָבען זיי בעשלאָסען צו האַלטען זיך אין דער שוין אַרויסגעזאָגטער שטעלונג, ווייל דאָס העכערען דעם אַרבייטס-לוין וועט אַרויסרופען אַ שטייגערונג פון די טעקסטיל סחורות און דאָס וועט מיטשלעפען דעם אַלגעמיינעם יקרות. זיי בלייבען דעריבער ביי זייער ערשטער פּראָפּאָזיציע פון אַ הוספה פון אַ האַלב ביז 6 פּראָצ. פאַר די, וואָס פערדינען אַמווייניגסטען.

אינספּעקטאָר קלאָט איז נישט צופרידען געבליבען מיט דער תשובה, ער האָט אויסגעדריקט זיין זיכערקייט, אַז די אינדוסטריעלער וועלען דאָך ענדערען זייערע פאָרשלאָגען, ווייל ווי ס'איז צו זעהען פון דער סאָלידאַריטעט צווישען די אַרבייטער וועלען זיי אָהן הוספות דעם שטרייק נישט פערענדיגען און די שטעלונג פון די אינדוסטריעלער פערציהט אַזוי אַרום דעם שטרייק.

נאָך אַ לענגערער דיסקוסיע, וועלכע האָט קיין שום גייעס נישט אַריינגעבראַכט, איז בעשלאָסען געוואָרען אָפּצולעגען די קאָנפערענץ אויף היינט 11 אַ זייגער אין דער פריה.

ס'האָט זיך געוואָרפען אין די אויגען דער אומשטאַנד, אַז מצד די אינדוסטריעלער זענען אויף דער קאָנפערענץ אַנוועזענד געווען נאָר די דירעקטאָרען, די אינדוסטריעלער גופא זענען צו דער קאָנפערענץ נישט געקומען. נאָך דער קאָנפערענץ אין דער וואָיעוואָדזשאַפט, זענען די דעלעגאַטען פון אַרבייטס-מיניסטעריום מיט'ן אַרבייטס-אינספּעקטאָר וואָיטקעוויטש צוזאַמען אַוועק אין דער פּריוואַטער וואוינונג פון וואָיעוואָדע יאַשטשאָלט און דאָרט אָפּגעהאַלטען אַ קאָנפערענץ.

קומען אַ פערזאַמלונג פון אַלע פאַבריקס דעלעגאַטען.

ה' וואַלטשאַק האָט בעריכטעט וועגען דער קאָנפערענץ מיט די פעראיינס-פערוואַלטונגען און אָנגעוויזען, אַז די אַלגעמיינע שטימונג איז פאַר פערשאַרפען דעם שטרייק דורך אָפּשטעלען פון דער אַרבייט די הילפס-פערסאָנאַלען און דאָס ברענגען צו אַן אַלגעמיינעם שטרייק.

ווייטער האָבען די רעדנער אָנגעוויזען, אַז פּונקט ווי פריהער, וועלען איצט אויך די אינדוסטריעלער אויסנוצען דעם שטרייק פאַר זיך, כדי צו דערגרייכען הנחות און קרעדיטען. ס'איז אָבער נישט צו גלויבען, אַז די רעגירונג פון מאַרשאַל פּילסודסקי, זאָל וועלען דערויף איינגעהן.

אין דער אָנגענומענער רעזאָלוציע פאָדערן די פאַבריקס-דעלעגאַטען צו פיהרען דעם שטרייק ביז אַ נצחון.

דער קאַמף אַרום דער וואַהל-אָרדינאַציע

פערזיכערונג פון דער פוילישער פאַרשטעהערשאַפט אויף די קרעסען

וואַרשאַ, 15. (טעלעפאָניש פון אונזער סיים קאָרעספּאָנדענט) היינט איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון דער קאָנסטיטוציע-קאָמיסיע ביים סיים. אין דער זיצונג האָבען זיך אויך בעטייליגט די פאַרשטעהער פון די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען, וועלכע זענען, ווי בעקאַנט, אַוועק פון דער פריהערדיגער זיצונג מיט אַ פּראָטעסט-דעקלאַראַציע געגען די ליגנאַ פּיאַסטישע וואַהל פּראָיעקטען. אַ דאַנק דער פערמיטלונג פון סיים-מאַרשאַלעק, וועלכער האָט געווירקט, אַז די ענדערעס זאָלען זיך אָפּזאָגען פון דעם קוריען פּראָיעקט, זענען די מינדערהייטען געקומען. דאַגעגען איז אויסגעקליבען געוואָרען אַ סוב-קאָמיסיע, וועלכע דאַרף זאָרגען פאַר די מיטלען, אַז די פּאָליאַקען זאָלען האָבען אַ גענוגענדע פערטרעטערשאַפט פון די קרעסען. אין דער סוב-קאָמיסיע פון צלף פערזאָן—איז פון יודישען קאָלאָ אַריין דעפּ. שרייבער.

נאָכמיטאָג איז פאָרגעקומען די זיצונג פון דער סוב-קאָמיסיע. דעפּ. גלאָמבינסקי האָט ערקלערט, אַז ער איז גרייט צו געהען אויף הנחות, למשל, גרעסערע וואַהל-קרייזען אין די מזרח-געביטען, קלענערע צאָהל מאַנדאַטען און פערבינדונגס-ליסטעס.

דעפּ. שרייבער האָט ערקלערט, אַז ער איז מסכים, די אינטערעסען פון דער פוילישער מינדערהייט אויף די קרעסען זאָלען געזיכערט ווערען, אָבער עס מוזען אויך געזיכערט ווערען די אינטערעסען פון אַנדערע מינדערהייטען.

פרייטאָג דאַרף די סוב-קאָמיסיע אָפּגעבען אַ בעריכט.

וואַרשאַ, 15. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) מ'גיט איבער, אַז די רעגירונג אַרבייט אויס עטליכע פּראָיעקטען פון ענדערן די וואַהל-אָרדינאַציע. לויט איין פּראָיעקט ווערען איינגעפיהרט פערבינדונגס-ליסטעס. לויט אַן אַנדערן ווערט די צאָהל מאַנדאַטען פערקלענערט אויף 360 אַ. אַ.

ריין מוז זיין אין לאַנד!

וואַרשאַ, 15 (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט) היינט איז פאָרגעקומען אין אינערן-מיניסטעריום אַ קאָנפערענץ וועגען דער ריינקייט פון פוילען.

נאָך דער קאָנפערענץ האָט דער אינערן-מיניסטער איינגעלאַדען די פּרעסע-פאַרשטעהער צווישען וועלכע עס האָט זיך געפונען אייער מיטאַרבייטער, אין זיינע פּריוואַטע צימערן און ביי פיין-סערווירטע טישען האָט דער אינערן-מיניסטער געהאַלטען אַ לאַנגע רעדע וועגען דעם, אַז עס מוז איינגעפיהרען אַבסאָלוטע ריינקייט אין פוילען.

נעשטאָרבען פויל נאַטאַן.

בערלין, 15 (י.ט.א. טעלעגראַפיש) דאָ איז אין עלטער פון 70 יאָהר געשטאָרבען פון אַ האַרץ-שלאַג דער בעריהמטער יודישער עסקן פויל נאַטאַן. ער איז געווען דער גרינדער פון „הילפס-פעראיין פאַר דייטשע יודען" און גענומען אַן אַקטיווען אַנטייל אין פּאָליטישען לעבען אין דייטשלאַנד און אין אַנדערע לענדער. נאַטאַן האָט פיל מאָהל אינטערווענירט לטובת יודען, בעזונדערס בעת'ן בעריהמטען עלילת-דם-פּראָצעס אין טיסאַ עסלאַר. פויל נאַטאַן האָט פיל אויפגעטון פאַר ן שול-וועזען אין א"י, לעצטענס איז ער געווען אין מאָסקווא אויף דער קאָנפערענץ פון „געזערד".

בעריכט פון שטרעזעמאַן'ען.

בערלין, 15. (אַטע). אויף דער היינטיגער זיצונג פון מיניסטערען-ראַט וועט אויסגעהערט ווערען דער בעריכט פון מינ. שטרעזעמאַן וועגען זיין אַרבייט אין גענף און וועגען דעם פאַרשלאַג פון מינ. זאַלעסקי צו בעגיינען די פּויליש-דייטשע אונטערהאַנדלונגען.

די קהלה-וואַהלען אין קעלן.

בערלין, 15 (י.ט.א) נישט קוקענדיג אויף די כוליגאַנישע שטערונגען מצד די האַקענקרייצלער, זענען די וואַהלען צו דער יודישער קהלה-פערוואַלטונג אין קעלן דאָך פאָרגעקומען. די אַסימילאַטאָרען האָבען בעליטען אַ פולשטענדיגע מפלה. בעזיגט האָבען ד. ציוניסטען און אָרטאָדאָקסען.

שלוס פון דער סיים-סעסיע

זאָל פאָרקומען ד. 1-טען אַפּריל.

וואַרשאַ, 15 (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט) אויף דער היינטיגער זיצונג פון סעניאָרען-קאָנווענט איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז דער סיים זאָל איצט בעטראַכטען דעם זעלבסטפערוואַלטונגס-געזעץ און צווענטועל די וואַהל-אָרדינאַציע. אויף אַ פראַגע פון דעפּ. טשאַפּינסקי (פּ.פּ.ס.), צי די רעגירונג וועט נישט פריהער שליסען די סיים סעסיע האָט מאַרשאַלעק ראַטאַי געענטפערט, אַז ער ווייסט גאָרנישט וועגען דעם.

וואַרשאַ, 15 (טעלעפאָניש) פון קרייזען, וואָס שטעהען נאָהענט צו דער רעגירונג, גיט מען איבער, אַז די איצטיגע בודזשעט-סעסיע פון סיים וועט געשלאָסען ווערען דעם 1-טען אַפּריל. נאָך די חגאות וועט אַ קאָנסטיטוציאָנעל-נויטיגע צאָהל דעפּוטאַטען זיך ווענדען צום מלוכה פּרעזידענט וועגען צונויפרופען אַן אויסעראָרדענטליכע סעסיע אויף צו ערלעדיגען די וואַהל-אָרדינאַציע און די פראַגען פון זעלבסטפערוואַלטונג.

נאַצ. מינדערהייטען פערלאָזען די זיצונג פון אַדמיניסטראַטיוו-קאָמיסיע

וואַרשאַ, 15. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). אויף דער היינטיגער זיצונג פון דער אַדמיניסטראַציע קאָמיסיע ביים בעטראַכטען דעם געזעץ-פּראָיעקט וועגען שטאָדטישע זעלבסטפערוואַלטונג האָבען די יודען, דייטשען, ווייסרוסען און אוקראַאינער אָפּגעגעבען אַ פייערליכען פּראָטעסט געגען דער האַנדלונג פון ענדעקישען פאָרזיצענדען און בעגען דער פערשטענדיגונג פון די פּוילישע קלובען, וואָס בע'עולה'ט די נאַצ. מינדערהייטען. דאַן האָבען די דעפּוטאַטען פון די מינדערהייטען פערלאָזט די זיצונג.

איבער דער דעקלאַראַציע פון די מינדערהייטען האָט זיך ענטוויקעלט אַ דיסקוסיע.

דעפּ. יאַוואָראָווסקי (פּ.פּ.ס.) האָט ערקלערט, אַז די דעקלאַראַציע איז אַ פּאָליטישע אינסינואַציע.

דעפּ. קאָזלאָווסקי (ז.ל.נ.) האָט אָנגערופען די דעקלאַראַציע – פּאָליטישער שאַנטאַזש.

דעפּ. פּראַגער (פּ.פּ.ס.) איז אין זיין רעדע אַרויסגעטרעטען געגען די יודען, וועלכע זאָלען זיין געגען אַ דעמאָקראַטישער זעלבסטפערוואַלטונג אין מזרח-גאַליציען.

לאָדז. 16. מערץ. 1927

„נייער פאָלקסבלאַט“

לאָדז. 16. מערץ. 1927

לאַטוויע־סאָוויעטן און די ענגלישע פּאָליטיק.

די פּאָליטישע בליק־פּונקטען פון דער ערשט איצט פערענדיגטער סעסיע פון פעלקער־ליגע־ראַט זענען געווען דער אָפּמאַך וועגען נישט־אַגרעסיע צווישען רוסלאַנד און לאַטוויע און די בעשטעטיגונג פון די רומעניש'ע גרעניצען דורך איטאַליען. די ביידע פראַגען זענען ענג פערבונדען צווישען זיך. רוסלאַנד האָט זיך געפיהלט שטאַרק געטראָפען פון איטאַליענס שפּיצעל. איטאַליען האָט מיט איהר דעקלאַראַציע בעשטעטיגט, אַז בעסאַראַביען געהער שוין ענדגילטיג צו רומעניען און דעריבער האָט רוסלאַנד געמוזט לאָזען אין לופטען אַן אַנדער ראַקעט און האָט צוגעאיילט מיט'ן פערעפענטליכען נאָר אַ טייל פונ'ם אָפּמאַך צווישען רוסלאַנד און לאַטוויע, ווייל דער גאַנצער אָפּמאַך איז נאָך נישט פערטיג און נאָך נישט וועגען אַלע פּונקטען איז געקומען צו אַ הסכם.

פאַר רוסלאַנד האָט דער אָפּמאַך מיט לעטלאַנד אַ גאַנץ בעזונדערע בעדייטונג. די בעציהונגען פון רוסלאַנד און ענגלאַנד זענען געוואָרען שטאַרק אַנגעשפּאַנט צוליב די געגענזייטיגע אינטערעסען און טעטיגקייט פון די דערמאָהנטע מלוכות אין כינאַ. ענגלאַנד טראַכט דעריבער צו, געגען די ערפאָלגען פון רוסלאַנד אין כינאַ—מפּלות אין אייראָפּאַ. צו דעם צוועק האָט ענגלאַנד, לויט די ריידן פון די רוסישע פּרעסע, צוגעטראַכט אַ אַנטי־סאָוויעטישען בלאָק פון פּוילען און באַלטישע מלוכות. די רוסישע אויסערן פּאָליטיק האָט דעריבער אָנגעהויבען אַן ענערגישע געגען־אַקציע פון סוגאַנדערשיידען די באַלטישע מלוכות צו ברעכען דעם אַלגעמיינעם פראָנט, אָהן וואָס די שטעכעל דראָט געגען די סאָוויעטען וואָלט נישט געהאַט קיין שום זין. דאָס האָט זיך די סאָוויעטען געלונגען איינצונעמען, און הגם ס'איז נאָך נישט געקומען צו קיין הסכם צווישען רוסלאַנד און לעטלאַנד וועגען אַלע פּונקטען פון דעם פרידענס־אָפּמאַך, האָט זיך רוסלאַנד געאיילט צו פערעפענטליכען די פּונקטען פון אָפּמאַך, וועלכע זענען שוין ערלעדיגט געוואָרען און בנוגע וועלכע די צדדים האָבען זיך פערפּליכטעט מצהר צו זיין זיך נישט אומצוקעהרען.

דער אָפּמאַך מיט די סאָוויעטען האָט אין דער לעטלענדישער נאַציאָנאַליסטישער פּרעסע אַרויסגערופען אַן אונגעהויערען שטורם. די רעכטע האָבען זיך אָנגעהויבען צוצוגרייטען נאָכצוטאָן דעם ביישפּיל פון זייערע ליטווישע חברים און צו הילף איז זיי איצט געקומען דער טויט פון לעטלענדישען מלוכה־פּרעזידענט טשאַקסטע, וועלכער איז עהערנעכטען געשטאָרבען נאָך אַ לאַנגער קראַנקהייט. די רעכטע ווילען אויסנוצען די נייע וואַהלען אויף מלוכה־פּרעזידענט, כּדי אַראָפּצוּוואַרפען די איצטיגע רעגירונג און אַנולירען דעם אָפּמאַך פון לעטלאַנד מיט די סאָוויעטען.

יער.

מען טאָר נישט רוהיג צוקוקען צו די פערפאָלגונגען

רעדע פון אַ קריסט אויפ'ן יודישען קאָנגרעס אין אַמעריקאַ.—רעזאָלוציעס געגען די אימיגראַציע־בעגרענצונגען.—וואַהל פון אַ נייע ליטונג.

קאָרעספּאָנדענץ פון וואַשינגטאָן צום „נייעם פאָלקסבלאַט“.

בעת דער קאָנגרעס האָט בעהאַנדעלט די לאַגע פון די יודען אין מזרח אייראָפּאַ, האָט אַ גרויסע רעדע געהאַלטען ויער פרעזידענט פון דער אַמעריקאַנער קאָמיסיע צו שיצען די רעכט פון די רעליגיעזע מינדערהייטען ד״ר אַרטור בראַון, אַ קריסט. ד״ר בראַון האָט ערקלעהרט, אַז זיין אָרגאַניזאַציע האָט אַרויסגעשיקט קיין אייראָפּאַ אַ קאָמיסיע, כּדי צו בעקענען זיך מיט דער לאַגע פון די יודען אין פערשידענע אייראָפּעאישע לענדער. דער בעריכט פון דער קאָמיסיע וועט פערענדיגט ווערען אין איינינע חדשים אַרום און וועט דאַן פערעפענטליכט ווערען. ד״ר בראַון האָט אונטערגעשטראָכען, דאָס די פראַגע איז נישט קיין ספּעציעל יודישע, נאָר אַ אַלגעמיין מענשליכע. פאַר איהם אַלס קריסט איז פּיינליך, וואָס די פערפאָלגער ווילען פאַרשטעלען די שענדליכע מעשים מיט זייער קריסטליכער רעליגיע־אַנגעהעריגקייט. מען קען זיך נישט לענגער רוהיג צוקוקען. ווי אַזוי יענער זייט פון אָקעאַן ווערען מענשען גרויזאַם אונטערדריקט, מען זאָגט, אַז די יודען זענען זעהר פּיפ״ג, אָבער דאָסזעלבע זאָגט מען אויך וועגען יענקיס (אַמעריקאַנער) און שאָטלענדער. עס איז דאָ אַ שפּריכוואָרט, אַז איין אַרמענער קען פערקויפען 10 יודען. גענעראַל גראַנט האָט נאָך זיין וועלט־רייזע דערצעהלט, אַז אומעטום, וואו עס קומען די כינעזער, שטופּען זיי אַרויס די יודען, ווייל זיי זענען כיטרער.

די יודען אין רומעניען, האָט ד״ר בראַון ווייטער געזאָגט, זענען נישט די איינציגע, וואָס ווערען אין דעם לאַנד פערפאָלגט, אויך פיל קריסטען ליידען דאָרט פון אונרעכט. אַלס בעלוינונג פאַר דעם אַנשליסען זיך צו די קאָאַליציע מלוכות האָט רומעניען בעקומען די גרויסע פּראָווינץ טראַנסילוואַניען, וואָס איז בעוואוינט דורך פּרעזביטעריאַנער, אוניטאַריער, לוטעראַנער און רוימישע קאַטאָליקען. די הערשענדע רעליגיע אין רומעניען איז די גריכיש אָרטאָדאָקסישע. אין פרידענס־טראַקטאַט זענען גאַראַנטירט די רעכט פון די מינדערהייטען, אָבער די רומענישע רעגירונג ערפילט נישט די טראַקטאַט־פּאַראַגראַפען. ווייטער האָט ד״ר בראַון ערקלעהרט, אַז די פעראייניגטע שטאַטען טאָרען נישט שטעהן אין אַ זייט מיט'ן אויסרייד, אַז זיי געהערען נישט צום פעלקער־בונד און קענען נישט דערפאַר אינטערווענירען.

די רעדע פון ד״ר בראַון האָט געמאַכט אַ שטאַרקען רושם אויף אַלע דעלעגאַטען. נאָך אַ הייסער דיסקוסיע איז אָנגענומען געוואָרען די בעקאַנטע פּראָטעסט רעזאָלוציע.

ביים בעטראַכטען דעם ווייטערדיגען פּונקט פון סדר היום וועגען דער יודישער אַגענץ. איז איינשטימיג אָהן דיסקוסיע אָנגענומען געוואָרען פאָלגענדע רעזאָלוציע:

„נעמענדיג אין אַכט, אַז דער יודיש־אַמעריקאַנער קאָנגרעס האָט אויף זיין ערשטער היסטאָרישער זיצונג איינגעשטימט מיט די צילען פון דער ציוניסטישער בעוועגונג און האָט זיך געווענדעט צו ענגלאַנד, זי זאָל אָננעמען דעם ארץ ישראל־מאַנדאַט, כּדי צו העלפען דעם אויפבוי פון דער יודישער נאַציאָנאַלער היים אין ארץ־ישראל.

נעמענדיג אין אַכט, אַז דער יודיש־אַמעריקאַנישער קאָנגרעס האָט אַלעמאָל מיט'ן גאַנצען האַרצען אונטערשטיצט די צילען און די טעטיגקייט פון דער ציוניסטישער בעוועגונג און געוועקט ביים אַמעריקאַנישען יודענטום, דאָס פעראַנטוואָרטליכקייט־געפיהל פאַר די ארץ ישראל אויפגאַבען.

נעמענדיג ענדליך אין בעטראַכט, אַז דער יודיש־אַמעריקאַנער קאָנגרעס שטיצט אונטער קרן־היסוד און דעם קרן־קימת —

בעגריסט דער אַמעריקאַנער־יודישער קאָנגרעס מיט צופרידענהייט דעם אָפּמאַך צווישען ד״ר ווייצמאַן און לואי מאַרשאַל וועגען דער יודישער אַגענץ, וואָס איז פאָראויסגעזעהן אין דעם ארץ־ישראל מאַנדאַט אין הסכם מיט די בעשלוסען פון ציוניסטישען קאָנגרעס. אַ דאַנק דעם אָפּמאַך איז די פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר דער אויפבוי פון אַ יודישען נאַציאָנאַלער היים אין ארץ ישראל פערברייטערט געוואָרען אויף אַלע טיילען פון אַמעריקאַנער יודענטום און אַלע וועלען אין דעם נעמען אַנטייל״.

ווייטער האָט זיך דער קאָנגרעס בעשעפטיגט מיט די אימיגראַציע בעשרענקונגען אין אַמעריקאַ. אין אַ רייהע רעזאָלוציעס זענען די איצטיגע אימיגראַציע־בעשרענקונגען אָנערקענט געוואָרען אַלס באַרבאַריש. דער קאָנגרעס האָט פּראָטעסטירט געגען די בעגרענצונגען און האָט פעסטגעשטעלט, אַז זיי שטערען אויך דער אינדוסטריעלער ענטוויקלונג פון לאַנד.

עס איז בעשלאָסען געוואָרען צו שיקען אַ דעלעגאַציע פון 15 פּערזאָן אויף דער קאָנפערענץ צו בעשיצען די יודישע רעכט, וואָס דאַרף פאָרקומען אין אייראָפּאַ. דער קאָנגרעס האָט אויך בעשלאָסען צו שיקען אַ קאָמיסיע, וואָס זאָל אויספאָרשען די אימיגראַציע־מעגליכקייטען אין פערשידענע לענדער. ה׳ בנימין ווינטער האָט אָפּגעגעבען אַ פינאַנץ־בעריכט. עס איז בעשטעטיגט געוואָרען דער ביודזשעט אויפ'ן יאָהר 1927 אין דער הויך פון 60,000 דאָלאַר. נאָכדעם איז אויסגעוועהלט געוואָרען די נייע ליטונג פון יודיש־אַמעריקאַנישען קאָנגרעס.

אַלס פּרעזידענט איז אויפסניי אויסגעוועהלט געוואָרען ד״ר סטעפאַן וויז, אַלס וויצע־פּרעזידענטען: זשאָרזש חאַרטמאַן, לואי ליפּסקי, זשאָרזש מעק, ד״ר ראַנדושי, קאַרל שערמאַן, מאַקס סוועטער און א. סילווערמאַן.

די נאָהענטסטע סעסיע פון אַמעריקאַניש־יודישען קאָנגרעס דאַרף פאָרקומען שפּעטסטענס אין חודש יאַנואַר 1928 י. (י.ט.אַ.)

ריו דע לאַפּ — די אַפּאַשען־גאַס אין פּאַריז.

פון נ. פראַנק.

דער מאָדערנער אַפּאַש איז אַ קינד פון זיין צייט. זיין אוניפאָרם איז געוואָרען די אוניפאָרם פון אַ דושענטעלמאַן: ראַזירטע וואָנסעס און אַן אַנצוג גענייט אין דער בעסטער פראַנצויזישער פירמע. דעם היינטיגען אַפּאַש טרעפט איהר אין דער בעסטער פראַנצויזישער געזעלשאַפט. זיין פאַך פאָדערט, אַז ער זאָל „אַרבייטען״ אונלעגאַל, דיסקרעט, אָנגענים. צו וואָס זאָל ער זיך אויפהאַנגען דורך זיין מלבוש, אַ גלאָקעל אויפ'ן האַלז?

ווי אַן אַנשטענדיגער מענש צווישען אַנשטענדיגע, לעבט ער זיך, דער אַפּאַש, צווישען „איינינע״ און פיהרט אָן זיין אַפּאַשישער טעטיגקייט לויט די פאָדערונגען פון זיין צייט. ער האָט איבערגענומען זיין תורה פון גאַנצע דורות אַפּאַשען און זעצט זי פאָרט מיט טראַדיציאָנעלער טרייקייט און אַפּאַשען־עהרע.

דער אמת׳ער בעוואוסטזיניגער אַפּאַש וועט נישט צולאָזען אַבי־וועמען צו זיך. זיין געזעלשאַפט איז אַ פערשלאָסענע. צווישען זיך קענען זיך אַפּאַשען, דערשמעקען זיך, און אַ זייטיגען. וועט אַנקומען זעהר שווער איידער ער וועט זיך אַריינרייסען צווישען זיי. די משפּחה איז אַ ענגע, אַ אינטימע. מ׳דאַרף זיך צו דעם „כּבוד״ דערדינען.

נישט יעדער גראָשענדיגער פערברעכער קען פּרעטענדירען צום נאָמען: „אַפּאַש״.

אַפּאַשען בענעהן סאַקי געמיינהייטען, ציבערכען די גרונד־געזעצען פון אונזער געזעלשאַפט, דערפאַר אָבער דערהויבען זיי זיך, אַפּאַס, סאַקי איז זייער געמיינהייט, צו הויכע מסירות־נפש'דיגע מדרגות.

דער אַפּאַש קען די קונסט פון ליבע. טראָגט זי אין האַרץ ווי אַ ראָק. די פרוי פון זיין זשאַנר ווייסט דאָס און קלעפּט זיך צו איהם.

פּאַפּוס'ע שאַרלאַטאַנעס, אַנמאַלערס, מאַרעוויכערס, וואָס רופען זיך „אַפּאַשען״, מאַכען נאָר קאַליע די פּראָפעסיע...

* * *

ריו דע לאַפּ — „די אַפּאַשען־גאַס״.

אַ קליינע גאַס, אַ שמאָלע גאַס, אַ איבערגעשראָקענע איז ריו דע לאַפּ. ווי אַ יאַזשטשעק בעהאַלט זי זיך הינטער פּלאַס דע לאַ באַסטיל, און ריו דע לאַ ראָקעט.

בייטאָג איז זי איינגעצויגען. ביינאַכט — אויסגעצויגען.

מ׳זאָגט: דאָרט פערקעהרט דער אַפּאַש. אין גרויסע קרייזען בעציהט מען זיך מיט מורא צו דער גאַס.

פערבלאָנדזשען דאָרט אמת׳ע אַפּאַשען איך, אָבער ס'רוב פון זיי זענען אַפּאַשען טוריסטען־אַפּאַשען, טעאַטער־אַפּאַשען, אַפּאַשען צו דעמאָנסטרירען... אַפּאַשען צו בעקוקען ווי אין זאָאָלאָגישען גאָרטען...

דער מאָדערנער דאַנסינג האָט אָפּגעשלאָגען פון דער מאָדע דעם ספּעציפיש־פראַנצויזישען „באַל מיוזעט״, וואו די יוגענד האָט געטאַנצט אונטער די בעקאַנטע טענער פון אַ האַרמאָניום. אומעטום, איבער פּאַריז, איז שוין דער דאָזיגער קליינשטעטלדיגער באַל אַ זאַך פון פערגאַנגענהייט. דאָ — אויף ריו דע לאַפּ: אַ זאַך פון געגענוואַרט, אַלע צוויי טריט: „אַ באַל מיוזעט״.

אַ גאַנצע וואָך לאָזען זיי זיך אַזוי נישט הערען, קומט אָבער דער אָוונד פון שבת און זונטאָג איז — הימעל צפען דיך!

אָנגעצונדען ווערען די פייער־שילדען אויף דער גאַס, דער צימבעל צולאָזט זיך אין דער הויך, שפּרינגט אַרויס פון זיי פעל.

די שמאָלע אַלט־פּאַריזערישע ריו דע לאַפּ ווערט פול און חברה, שיקסעס מיט מיידען, פילען אָן אַלע קנייפּעס. „בוסקאַ באַל״, „צו די דריי זיילען״, „צום קליינעם באַלקאָן״ און נאָך און נאָך...

ביי יעדער קנייפּע שטעהט פּאָליציי און „וואַרטעט אויגען״ אויף דער מאַסע, וואָס דרעהט זיך אַהין און אַהער. אין מאַנכע קנייפּעס שטעהען זיי ממש אינוועניג מיט די אַנגעלאָדענע רעוואָלווערס אין די לעדערנע טאַשען. ווי ס׳ווייזט אויס האַלט פּאָליציי פון: „כבדהו וחשדהו״.

דער פּראָפאַן ווייסט נישט דעם חלוק צווישען איין קנייפּע און דער צווייטער. פאַלט אַריין וואו ס׳מאַכט זיך. דער „אייגענער מענש״ ווייסט אָבער וואו אַזאַ מענש ווי ער דאַרף קומען, און ער וועט אויך קיינמאָל נישט אַריינשמעקען אין „קליינעם באַלקאָן״, ווען ער האַלט זיך פאַר אַ מענש פון „בוסקאַ באַל״...

דאָ, למשל, קומען נאָר „מעקס״ (חברה־לייט) פון דער ערשטער קאַטעגאָריע און זייערע „גאָנזעס״ (מיידלעך). דאָרט, ווידער, קבצנים שלימזל׳דיגע אַלפאָנסלעך, וואָס האָבען אין גאַנצען איין שמיקעל „מיידעל״, וואָס גיט קוים חיונה..

אַפּאַשען זענען „קלאַסענבעוואוסט״ אין העכסטען זין וואָרט און מישען זיך זעלטען־וועהן אויס...

* * *

„בוסקאַ־באַל״ איז פול. דאָס פּובליקום: דינסטען, וואָוילע יונגען, טוריסטען, אַלפאָנסען און אַרבייטער, וואָס וואוינען אין שכנות. דער זאַל איז רויטען, איז בעזעצט מיט עלעקטרישע לאָמפּען, ווי רויטע ברוסטלעך. שפּיגלען וואַרפען זיך איבער די ליכט און פערציהען זי אונענדליך. קוקט איהר אויפ'ן שפּיגעל־סופיט, זעהט איהר אויס די מענשען ווי זיי וואָלטען געטאַנצט אויפ'ן קאָפּ...

דער „באַל מיוזעט״־סטיל איז קליינינקע, קליינינקע טריטעלעך.

אויף אַ מין באַלקאָן זיצט די קאַפּעליע און שפּילט. דער הויפּט מחיתן איז: דאָס האַרמאָניום.

אָטעמט איין און אָטעמט אויס מיט קרעכצען, בענקענד און לעכצענד איז דאָס האַרמאָניקום. ווי אַ האַרץ וואָלט דערצעהלט איהר געשיכטע, רעדט פון גליק, פון אומגליק.

און אונטער די טענער פון האַרמאָניקום בינדען זיך איין און בינדען זיך אויס פּאָרלעך, וואָס טאַנצען אויס צאַצקעס מיט זייערע געשוואָלטע קאָוואַלירען. דער טאַנץ קורץ, די טריטעלעך — קליין. אויף אַ באַנק שטעהט איינער, אַ פערשוויצטער, מיט אַ טייסטער אויף דער זייט און שרייט מיט אַ הייזעריגען קול: „פּאָסאָן לאַמאָני!״ (אַהער די קליינערס!)

און „די קליינערס״ פאַלען טאַקע אין טייסטער אַריין און דער טאַנץ געהט ווייטער זיין גאַנג. ביי די טישען זיצען צוקוקערס, טרינקען פּאַמעלעך די געטראַנקען, וועלכע זענען, אגב גאָר־נישט ביליג, און אַנשטאָט אויף די טענצערס, קוקען זיי בעסער אין די שפּיגלען, וואָס געבען איבער די בעוועגונגען פאַנטאַסטישער ווי די ווירקליכקייט.

דאָרט אין די שפּיגלען, איז אַן אַנדער וועלט. נישט די, וועלכע בעוועגט זיך דאָ.

אין אַ צווייטער קנייפּע, זיצט דער כּלי־זמר אויף אַ בוידעם־שטיבעל און פיהרט אָן זיין אָרקעסטער. צימבלען, די ברוסט אָפען. דאָס האָריגע לייב קוקט אַרויס. דאָס העמד הויבט זיך ווי צוויי פרויען־ברוסטען. ער שפּילט מיט כּונה, מיט פערמאַכטע אויגען. פון דערווייטענס זעהט ער אויס בלינד. דורך אַ לייטער ברענגט מען איהם צו טרינקען. דער באַלקאָן איז דעקאָרירט דורך צוויי אויסגעמאָלטע קאַטערס מיט שפּיצע עקען. קאַטערס זשאַז־באַנד־מוזיקאַנטען. ציניש שמחה ברענט אין זייערע אויגען. אונריין ווינקען זיי צו מיידלעך.

רויך, שווייס, שטויב, ביליגער פּאַרפום. דער טאַנץ־רוים איז ווי באָקס־רינג די גרויס. מענשען טאַנצען ווי אויף אַ קנאָפּ. פון מענשען־טייג רייסט זיך אַרויס די אויסגעשטרעקטע האַנד פון „גאַרסאָן״, וואָס טראָגט גלעזער און פלעשער אויף אַ טאַץ:

„אַטאַנסיאָן מעסיע ע דאַם!״

ביליגע מיידלעך קומען. געהען און דרעהען זיך ווי שרויפען. שרויפען זיך אַריין אין דער מאַסע. עטליכע יונגעלייטלעך געהען צו צום שפּיגעל, נעהמען אַרויס פון טאַש אַ קליין פּודער־שאַכטעלע, אַ שטענגעל שמינק און רייבען זיך אָן די ליפּען.

שענע פּנים׳ער טראָגען אויף זיך אַ באַרג שמינק. די פיס קרימען זיך אויף אויסגעקרימטע קלעצער.

אין דרויסען דרעהט זיך דער פּאָליסמאַן. אַ שיקסע לויפט פערביי, בעפאַלט איהם מיט אַ קוש און לויפט ווייטער.

* * *

דער „באַל־מיוזעט״ איז נאָך פערבליבען, דאָס האַרמאָניקום אויך — אָבער די טענץ, זיי, זענען שוין נישט די, וואָס אַמאָל...

זיי זענען העכסט מאָדערנע טענץ...

וואו איז דער בעקאַנטער אַפּאַשען־טאַנץ? וואו איז דער ווילדער, פייערדיגער אַפּאַשען־טאַנץ, וואו דער „ער״ כאַפּט די „זי״ ביי דער טשופּרינע, שלאָגט זי, קנעפּט זי, ליבט זי, האַסט זי, שליידערט זי און קושט זי גלייכצייטיג?

וואו איז ער, דער דאָזיגער טאַנץ?

אין ריו דע לאַפּ טאַנצט מען איהם נישט. (פאַר. היינט).

Dr PRYBULSKI

זאַחאַדניאַ 1, טעלעפאָן 25-38

וועגערישע און האָר־הויט־קראַנקהייטען מענער־שוואַכע, בעהאַנדלונג מיט קווארץ־ליכט (האָר־אויספאַל), רענטגען־שטראַהלען.

נעמט אָן פון 9—1 און פון 4—8 אָוענד, דאַמען: פון 4—5 נאָכמ.

Dr. Z. Rakowski

ספּעציאַליסט פאַר אויערן, נאָז, האַלז, און לונגען־קראַנקהייטען.

קאָנסטאַנטינאָווסקאַ 9 טעלעפאָן 27-81

שפּרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. נעמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10—11 און פון 2—3 נ.מ.

דאָס לאָדזער לעבען

נייער פאָלקסבלאַט
16. מערץ 1927.

16
מיטוואָך,
יב
אדר ב תרפ"ז

מערץ
זון-אויפגאַנג 6.16
זון-אונטערגאַנג 5,21
לענג פון טאָג 10,50

פייערונג
צום געבורט-טאָג פון מאַרשאַל פּילסודסקי.

(—) דער קאָמיטעט צו פייערן דעם געבורטסטאָג פון מאַרשאַל פּילסודסקי איז מודיע, אַז דער וואָיעוואָדע נעהמט אָן אין לאָקאַל פון דער וואָיעוואָדסטווע, גליקוואונשען פאַר'ן מאַרשאַל פּילסודסקי שבת דעם 19-טען ד. ח. פון 12 ביז 3 אַ זייגער.

הילף אויף שבת.

נעכטען איז ביים סלאָמקאָווער רבי (סקלאַדאָווע 31) פאָרגעקומען אַ בעראַטונג פון אַ גרופּע חסידים און ס'איז בעשלאָסען געוואָרען צו שאַפען אַ געזעלשאַפט, וואָס זאָל צוהילף קומען די אָרימע-לייט אויף שבת. ס'איז געשאַפען געוואָרען אַ צייטווייליגע פערוואַלטונג מיט'ן רבי אַלס פּרעזעס, יעקב יודל קאָהן,— וויצע פּרעזעס, בעריל שוויאַטלאָווסקי — קאַסירער, שמואל ליבערמאַן,— סעקרעטאַר. און אַלס מיטגלידער פון דער פערוואַלטונג: בן-ציון שידלע, דוד לובינסקי, יצחק מאיר צדעלמאַן און מאָטעל זיסקינד, אין דער רעוויזיאָנס-קאָמיסיע — בינם לעווין, סענדער גוטערמאַן און ישעי' שוויאַטלאָווסקי און אַלס קאַנדידאַטען — שמחה קאַפּלאָוויטש און אהרן פרענקעל. אין די נאָהענטסטע טעג וועט פאָרקומען אַ לעגאַליזירטע פערזאַמלונג.

פערשידענעס.

(—) אין לאָדז האָט אָנגעהויבען צו ערשיינען אַ יודישער שול-ביולעטין, אַרויסגעגעבען פון סענאַטאָר ד"ר ברוידע. אינ'ם ערשטען נומער זענען געבראַכט אַ רייה שול-ידיעות פון פּוילען און אויסלאַנד, סטאַטיסטיק א.אַ.וו.

זעלבסטמאָרדען.

(—) אין משך פונ'ם נעכטיגען טאָג זענען פאָרגעקומען פיער זעלבסטמאָרד-פּרובען.

עס האָבען זיך פערסמט דער 21-יעהריגער אַרבייטסלאָזער סטאַניסלאַוו שאַמבאַרסקי (לאַגעווניצקאַ 33); די 17 יעהריגע יאַנינאַ סטאַפּטשיק און די 21-יעהריגע יוזעפאַ וואַוועלסקאַ — ביידע דינסטמיידלעך; אויך אַנ'אומבעקאַנטער וועלכער האָט זיך פערסמט נעבען קאַלישער וואָקזאַל, וועלכען מען האָט אין אַ רעטונגסלאָזען צושטאַנד אָפּגעפיהרט אין ראַדאָגאָשטשער שפּיטאַל.

אויסשטעלונג „ניכטערהיים".

(ב) די קומענדיגע וואָך וועט אין לאָדז געעפענט ווערען די אויסשטעלונג „טשעזשוואָשטש", וואָס ווערט אָרגאַניזירט דורך דער פּוילישער געזעלשאַפט פאַר קאַמף מיט שכרות.

נעכטען זענען שוין אָנגעקומען די עקספּאָנאַטען פאַר דער אויסשטעלונג. די אויסשטעלונג וועט איינגעאָרדענט ווערען אינ'ם נייעם לאָקאַל פון די פאָלקס-שולען אויפ'ן נאָמען פון א מיצקיעוויטש (נאָוואָ-טאַרגאָוואַ, רוג פּאָלודניאָוואַ). אין לאָקאַל פון דער אויסשטעלונג וועלען פאָרקומען פאָרלעזונגען פאַר יוגענד, פאַר מיטגלידער פון פעראיינען א.אַ.וו.

אין די אַפּטייקען
היינטיגע נאַכט-דיזשורען.

(§) היינט דיזשורירען פאָלגענדע אַפּטייקען: ל. פּאַוולאָווסקי, (פּיעטרקאָווער 307) ס. האַמבורג (גלובנאַ 50 ב גלוכאָווסקי (נאַרוטאָוויטש 4), י. סיטקעוויטש (קאָפּערניקאַ 26), א. ברעמזאַ (זאַמאָרסקאַ 10), א. פּאַטאַש (פּלאַץ-קאָשטשעלני 10).

פייערלעשער דעמאָנסטרירען אַ שרפה און רעטונג-אַקציע,
וואָס ענדיגט זיך מיט אַ טרויריגען פאַרפאַל.

(§) די הויפּט-קאָמאַנדע פון דער פייערלעשער אָרגאַניזאַציע האָט אין אָקטאָבער פונם פאַרגאַנגענעם יאָהר איינגעאָרדענט אַ פּערוויילונג, אויף וועלכער עס איז דעמאָנסטרירט געוואָרען אַ שרפה און די רעטונגס-אַקציע פון די פייערלעשער.

צוויי פייערלעשער האָבען בעדאַרפט פאָרשטעלען צוויי מענשען אין פייער אין געפאַהר און אַנדערע פייער האָבען בעדאַרפט זיי ראַטעווען.

די ראָלען פון די געליטענע האָבען בעדאַרפט שפּילען די פייערלעשער פּאַוועל קרעקלינאָוו און בערענט.

קרעקלינאָוו האָט זיך איבערגעטאָן אַלס אַ יודענע און בערענט אַלס יוד.

מיט זייער רעטונג האָבען זיך געדאַרפט פאַרנעהמען די פייערלעשער נאָוואַק, נאָוואַצקי, ביטנער און לצווין.

ווען דער פייערלעשער לצווין, וועלכער האָט בעדאַרפט ראַטעווען קרעקלינאָוו'ען, האָט איהם אַרויסגעוואָרפען די רעטונגס-לינקע, האָט קרעקלינאָוו (אַלס יודענע) זי נישט בעצייטענס אָנגעכאַפּט און איז אַראָפּגעפאַלען און צובראָכען די פיס.

דער געליטענער האָט איינגעגעבען אַ קלאַגע אויף לצווינ'ען אין געריכט און איהם בעשולדיגט אין אַ „שלעכטען ווילען" ביי דעם פאַל.

די עדות-פייערלעשער האָבען אָבער בעלויכטען דעם ענין אַזוי, אַז וועגען אַ „שלעכטען ווילען" מצד לצווינ'ען האָט נישט געקענט זיין קיין רייד.

דאָס געריכט האָט לצווינ'ען פריי-געשפּראָכען.

עס מוז איינגעשטעלט ווערען אָרדנונג
אין דער איין-און אויסמעלדונגס-אָפּטיילונג פון דער קראַנקען-קאַסע.

אַ טייער בעשעפעניש איז די קראַנקען-קאַסע קומט מען אָבער מיט איהר אין בעריהרונג ווייזט זיך אַרויס גאָר עפּיס אַנדערש.

די דאָזיגע אינסטיטוציע, איז געשאַפען-געוואָרען צו זאָרגען פאַר'ן געזונד פון דער בעפעלקערונג. צום סוף שטעלט זיך אַרויס, אַז עס בלייבט נאָר ביי דער זאָרג.

וועגען דעם, ווי עס ווערען אויפגענומען די אַמבולאַטאָר-קראַנקע, וויפיל געזונד און צייט מען דאַרף פאַרבראַבענגען ביז מען קומט אָן צו אַ דאָקטאָר. ווי עס זעהט אויס די גיכע הילף, ווי מען בעקומט מעדיצינען אין די אַפּטייקען א. א. וו. א. א. וו. — דאָס פיהלען אויסגעצייכענט די פערזיכערטע גופא. אָבער פאַרוואָס דאַרפען נאָך ליידען אויך די פאַרזיכערער. די אַרבייטס-געבער ביים איינמעלדען די בעשעפטיגטע?

דאָס צימער'ל וואו מען דאַרף איינצומעלדען און אויסצומעלדען די בעשעפטיגטע, איז אַזוי פול געפּאַקט, אַז צוצוקומען צום פענסטער'ל מיט געזונטע זייטען איז אוממעגליך, מענשען שטעהען נאָך אויף טרעפּען שוין נישט אין אַ רייה חלילה, נאָר ענג ווי הערינג אין אַ פעסעל. און עס הערען זיך געשרייען:

— „כ'בין געקומען איינמעלדען מיינע צוויי אַרבייטער, שוין דאָס צווייטע מאָל, כ'קען נישט צוקומען, וועל איך זיי נישט איינמעלדען"!

איך בין אין אַנ'ערגערער לאַגע — זאָגט אַנ'אַנדערע — „כ'דאַרף מיין דינסט מעדעל אויסמעלדען, כ'בין שוין אויך אַ פּאָר מאָל אַהער געקומען, און איך ווער נישט ערלעדיגט. איך וועל דער ווייל דאַרפען צאָהלען פאַר איהר און זי איז שוין נישט ביי מיר די דריטע וואָך"...

צי וועט די פערוואַלטונג פון דער קראַנקען-קאַסע זיך טאַקי נישט בעמיהען איינצושטעלען אָרדנונג אין דער אָפּטיילונג פון איין-און אויסמעלדען די בעשעפטיגטע?

שוין צייט צו זאָרגען דערפאַר.

דער
פורים-נומער
פון „נייעם פאָלקסבלאַט"
וועט ברענגען פרייד אין יעדען יודישען הויז. דער נומער וועט זיין בעדייטענד גרעסער, ווי דער געוועהנליכער פרייטאָג-נומער און וועט ברענגען דעם רייכסטען און אינטערעסאַנטסטען אינהאַלט.

די ג. אַנאָנסען-געבער ווערען געבעטען בעצייטענס זיך צו רעזערווירען פּלאַץ אינ'ם פורים-נומער, וועלכער וועט געדרוקט ווערען אין אַ פיל גרעסערער אויפלאַגע.

15 יעהריגער יובילעי פון קירזשנער-מייסטער-פעראיין.

זונטאָג אָוונד איז אין לאָקאַל פון צענטראַלען האַנדווערקער פערבאַנד פּאָלודניאָווע 4 פאָרגעקומען די ענטהילונג פון פעראיינס-פאָהן. ביי אַ פול געפּאַקטען זאַל פון געסט און דעלעגאַטען עפענט די פייערליכע פערזאַמלונג דער פעראיינס-פאָרזיצער מ פּושיגורסקי. ער לאַדענט איין די פערוואַלטונג און פרעזידיום און אויך די פאָרשטעהער פון צ.ה.פ. לאַוניק יאַעל, פרנס האָפמאַן, די פאָרשטעהער פון די האַנדווערקער באַנק פּאָלודניאָווע 4 דירעקטאָר אָרדינאַנס און רידער. דאַן בעעהרט דער פאָרזיצער מיט אויפשטעהן פון די ערשטע אַלטע יודישע פאַרשטאָרבענע שריפטשטעלער דורך דער צייט און די פאַרשטאָרבענע האַנדוו. טוער און אַלע פאַרשטאָרבענע מיטגלידער. דער אָרקעסטער שפּילט שאָפּענס טרויער-מאַרש.

נאָכדעם קומט פאָר די חנכה לונג פון פעראיינס-פאָהן עס ווערט ערטיילט דאָס אַריינברענגען די פאָהן ה' מלך פישלעוויטש. די שער דערלאַנגט ה' ניסענבוים. די באַנד שניידט אויף ה' דאַווידאָוויטש. ביי די קלאַנגען פון די מוזיק וויקעלט אויף די פאָהן ה' סוסמאַנאַ. עס מאַכט אַנ'איספּאַזאַנטען איינדרוק.

אין נאָמען פון דער פערוואַלטונג טראָגט צו אַ באַנד מיט די אויפשריפט „צום אָנדענקען פון די קאָלעגען: מ. פּושיגורסקי, ש. קרינער, י. באַמבעל, א. פּיעטרושקאַ, מ. ש"ליט ג. רייס, ש. ניסענבוים. אַ וואָרט וועגען די פעראיינס-טעטיגקייט בעקומט דער פערוואַלטונגס-מיטגליד ה' ג. רייס. ער שילדערט די ענטשטעהונג פון קירזשנער-פעראיין אין דעם שווערען קאַמף, וואָס דער פעראיין האָט געהאַט צו פיהרען פאַר איהר עקזיסטענץ, אַז אַ דאַנק די יונגערע מיטגלידער, וואָס האָבען געגעבען דעם פעראיין צום לעבען.

עס קומט פאָר דאָס פייערליכע אַריינברענגען דאָס גאָלדענע בוך דורך ב. שוואַרצמאַן. ה' גרינשפּאַן שניידט אויף די באַנד פון בוך ביי די טענער פון מוזיק עפענט דער ה קויאַווסקי דאָס גאָלדענע בוך.

די בעדייטונג פון גאָלדענעם בוך רעפערירט דער פעראיינס-סעקרעטאַר י. באַמבעל. דאַן בעגריסט דער ערשטער פאָרזיצער פון צ.ה.פ לאַוניק יאַעל, וועלכער שילדערט די בעדייטונג פון אַ פאָהן און ער פאַרשרייבט זיך אין גאָלדענעם בוך. עס בעגריסט פרנס ר. האָפמאַן, דירעקטאָר אָרדינאַנס אין נאָמען פון די באַנק פּאָלודניאָווע 4, פון שניידער-מייסטער-פעראיין בעגריסט ה' גלאַטמאַן און שענקט 2 בענדער פאַר דעם פאָהן. ה' מ. הערשקאָוויטש בעגריסט אין נאָמען פון ראַט פון דער קראַנקען-קאַסע. עס בעגריסט אַדוואָקאַט צימערמאַן אין פּויליש. פון היטעל-מאַכער-פעראיין באַרמאַן. ער שענקט 2 בענדער. פון קאַפּעלושען — ה' לאַסקיער ער שענקט 2 בענדער. עס בעגריסט פון טישלער-מייסטער — שוואַרצאָווסקי שטיקער — נייפּעלר, קאַמאַשען — שענקמאַן. ה' שוואַרצבערג בעגריסט און שענקט 2 בענדער.

ליבמאַן און זוכמאַנעק שענקען בענדער. עס בעגריסט ה' א. בראַמבערג אין נאָמען פון די פעלץ בראַנזשע-כוח ים אין לאָדז. ער פרייט זיך, דאָס ער זעהט אַזאַ שעהנעם אָרגאַניזירטען קירזשנער-מייסטער-פעראיין, ער פאַרשרייבט זיך אין גאָלדענעם בוך. עס פאַרשרייבען זיך אַלע סוחרים פון דער בראַנזשע אין גאָלדענעם בוך. אַלע דעלעגאַטען און געסט פאַרשרייבען זיך אין בוך. דאַן דאַנקט דער פאָרזיצער די פאָרשטעהער פון צ. ה. פ. ווי אויך די פאָרשטעהער פון די באַנק, אַלע דעלעגאַטען און געסט און פאַרבעט אַלעמען אויף דעם באַנקעט, וואָס קומט פאָר אין רעסטאָראַן פון ה' גערולד.

עס ווערט ערעפענט דער באַנקעט 12 ביינאַכט. עס האַלט אַ טאָסט ה' לאַוויניק יאַעל, דירעקטאָר אָרדינאַנס, י. רייס, ר. האָפמאַן, פרנס פּושיגורסקי. דער עולם ווילט זיך און כאַפּט אַ טענצעל ביז אין דער פריה.

וואַהלען פון האַנדעלס-ריכטער

(—) היינט קומען פאָר אין זאַל פון שטאָט-ראַט וואַהלען פון האַנדעלס-ריכטער. די כוח-ים אָרגאַניזאַציעס מיט די האַנדווערקער האָבען בעשלאָסען נישט צו שטימען אויף די ליסטעס, וואָס ס'זענען נישט בעריקזיכטיגט געוואָרען די פאָרטרעטער פון מיטלען סוחר'טום, האַנדווערקער און קליין-אינדוסטריעלער.

היינט א פרויען-פערזאַמלונג מיט דער בעטייליגונג פון נתן ביסטריצקי.

דער ציוניסטישער פרויען-פערבאַנד אָרדענט איין היינט, אין לאָקאַל פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע, אַ פרויען פערזאַמלונג, אויף וועלכער דער אָנגעזעהענער העבראַאישער שריפטשטעלער ה' נתן ביסטריצקי פון ארץ ישראל, וועלכער וויילט זייט זונטאָג אין אונזער שטאָט, וועט האַלטען אַ רעפעראַט וועגען דער ראָלע פון דער פרוי אינ'ם אויפבוי פון ארץ ישראל.

אַריינגאַנג צו דער פאָרלעזונג איז פריי.

די פורים-אַקציע פון „קרן-קימת-לישראל".

די הכנות צו דער טראַדיציאָנעלער פורים אַקציע לטובת דעם יודישען נאַציאָנאַל-פאָנד זענען אין פולען גאַנג. אין דער אַקציע בעטייליגען זיך די ציוניסטישע גרופּירונגען און ספּעציעל די ציוניסטישע יוגענד ווי אויך די יודישע נאַציאָנאַלע שולען. די זאַמלונג ווערט אַדורכגעפיהרט אונטער דער לאָזונג „משלוח מנות מעם ישראל לארץ ישראל".

עס איז צו ערוואַרטען, אַז די לאָדזער יודישע בעפעלקערונג וועט אויך דאָס מאָל אַרויסווייזען דעם געהעריגע פערשטענדניש פאַר די אויפגאַבען פון „קרן קימת לישראל" און וועט מיטהעלפען צום ערפאָלג פון דער אַקציע.

פרעמיע פון 300,000 זל. געוואונען אין ל. דז.

נעכטען אין לעצטען ציהונגס-טאָג פון דער 5 טער קלאַס פון דער 14-טער מלוכה-לאָטעריע איז די פרעמיע פון 300 טויזענד זלאָטים און געווינס פון 2000 זל. געפאַלען אויפ'ן נומער 42630. דער נומער איז פערקויפט געוואָרען אין דער קאָלעקטור פון י. ליטמאַן אין לאָדז פּיעטריקאָווער 32.

2 000 זל. נומער 29050 45868 62586 79794.

1,000 — 14679 14803 15083 44594.

600 — 1737 16629 19203 49697 51130 60122 60800 62409 77877.

500 — 690 1657 3152 17032 17050 19686 26068 28152 39156 39337 40220 40646 42133 43992 59143 60645 72829.

טאַבעלען פון די געווינסטע
פון דער גאַנצער ציהונגס-צייט פון דער 5-טער קלאַס קען מען נאָכזעהן אין די קאָנטאָרען פון דער גרעסטער און גליקליכסטער קאָלעקטור אויף דער לאָדזער וואָיעוואָדשאַפט
ס. יאַטאַ
פּעטריקאָווער 22
פּעטריקאָווער 66
זאָפאָרטיגע אויסצאָהלונג פון אַלערליי געווינסטען
לאָזען פון דער 1-טער קלאַס איז שוין אויפ'ן אָרט צו בעקומען. די פּרייזען זענען נישט געענדערט. די געווינסען זענען בעדייטענד פערגרעסערט.
1421

די טאַבעלע פון די געווינסטע
און פון די קרנ'ס קאָן מען יעדען טאָג גאַנץ אומזיסט איבערקוקען אין דער איינציגער, גרעסטער, עלטסטער און גליקליכסטער קאָלעקטור,
E. LICHTENSZTEIN i S-ka
WARSZAWA, MARSZAŁKOWSKA 146
אָדער אין איהרע אָפּטיילונגען:
Bielańska 3
Królewska 43
Kr. Przedmieście 37
Nalewki 42
Filia w Łodzi:
PIOTRKOWSKA 72
w gmachu **Grand Hotelu,**
בעמ.: לאָזען צו דער ערשטער קלאַס פון דער 15. מלוכה-לאָטעריע זענען שוין צו בעקומען, די געווינסטען זענען פערגרעסערט פון 12 אויף 16 מיליאָן זל. ס'איז אַ גרויסע נאָכפראַגע. ס'איז פאָראויסגעזעהן אַ מאַנגעל אין לאָזען. מיר ראַטען זיך מקדים צוזיין מיט'ן קויפען די לאָזען, ס'איז די העכסטע צייט! דער פּרייז פון די לאָזען איז נישט געענדערט, ד. ה. $\frac{1}{4}$ 10 זל., $\frac{1}{2}$—20 זל., $\frac{1}{1}$—40 זל.
די פירמע עקזיסטירט פון יאָהר 1835.
קאָנטאָ פּ. ק. אָ. 9374.
דאָס גרויסע געווינס פון 200,000 זל. אויפ'ן נומער 57918, 1) 50,000 זל.—נומ' 72883, 2) 50,000 זל.—נומ' 61282, ווי אויך די געווינסען פון 15.000 זל.—נומ' 75071, 10.000 זל.—נומ' 15056, 10.000 זל.—נומ' 40111, 5.000 זל.—נומ' 70050, 5.000 זל.—נומ' 72874, 3.000 זל.—נומ' 72833, 3.000 זל.—52019, 3.000 זל.—נומ' 72981, 3.000 זל. — נומער 73961, 3000 זל.—נומער 21769 זענען בעפאַלען אין אונזער קאָלעקטור.

די „וואָר פאַר'ן יודישען יתום".

ווי מיר האָבען שוין געשריבען, איר דענט אין דער פערבאַנד פון די צענ־טראַלעס פאַר יתומים פערזאָרגונג אַ וואָך פאַר'ן יודישען יתום איבער גאַנץ פּוי־לען. דער פערבאַנד פיהרט אויס נישט נאָר אַ וואָילטעטיגע. נאָר אַ גרויסע היסטאָרישע נאַציאָנאַלע אַרבייט. אונטער זיין השגחה געפינען זיך איצט העכער 15,000 יתומים, וואָס נויטיגען זיך אין הילף מן הצד, אין אַ געזעלשאַפטליכער פערזאָרגונג.

דאָס אויסהאַלטען די יתומים פאָדערט אַ מיליאָנען־בודזשעט און איז אייגענטליך אַ מלוכה־אויפגאַבע. ביי אונזערע פער־העלטנישען אָבער מוז די יודישע גע־זעלשאַפט אַליין אויף זיך נעהמען די דאָזיגע שווערע לאַסט און ווי ווייט מעגליך זי אַליין אויסטראָגען. ערצי־הען די יתומים און מאַכען פון זיי מענ־שען נוצליכע פאַר דער געזעלשאַפט איז אַ וויכטיגע און גרויסע אויפגאַבע. היינט צו טאָג דערגרייכט דער בודזשעט פונ'ם פערבאַנד ביז 6 מיליאָן זל. אַ יאָהר. 40 ביז 45 פּראָצ. פון די דאָזי־גע אויסגאַבען ווערט געדעקט דורכ'ן „דזשאָינט". די רעשט ווערט געשאַפען אויפ'ן אָרט. מיט גרויס מיה און שווע־ריגקייטען איז אין אַ רייה ערטער גע־לונגען אויסצופועלן סובסידיעס ביי די קאָמונאַלע איינריכטונגען פאַר די דאָ־זיגע אינסטיטוציעס און היינט בילדען זיי שוין ביז 12 פּראָצ. פון דעם אַלגע־מיינעם בודזשעט. אַ זוי־אַרום בלייבט איבער פאַר דער יודישער געזעלשאַפט צו שאַפען אַ נ'ערך פון אַ העלפט פונ'ם בודזשעט פאַר דער יתומים־פערזאָרגונג ד. ה. צירקאַ 3 מיליאָן זל. אַ יאָהר.

אָבער פערשידענע טיילען פון אונזער יודישער געזעלשאַפט פאַסען נאָך נישט אויף בענוג ערנסט דאָס פּראָבלעם פון יתומים דערציהונג. אַט למשל אַ בייש־פּיל: אין ווילנער קאַנט, וואו די יודי־שע בעפעלקערונג איז כמעט די אָרימ־סטע אין גאַנץ פּוילען בעטרעפט די סומע פון דער יודישער בעפעלקערונג פאַר דער יתומים פערזאָרגונג 1.30 אויף אַ קאָפּ; אין פּינסקער געגענט — 76 גר.; אין וואָהלין 89 גר.; אין מזרח גאַליציען — 97 גר. און ביי אונז אין קאָנגרעס־פּוילען, וואו די יודישע בע־פעלקערונג איז פערהעלטנישמעסיג אַמ־בעסטען מאַטעריעל סיטואירט, בע־טרעפט די דאָזיגע סומע קוים 33 גר. פון קאָפּ.

ווי געזאָגט, בעטרעפט די צאָהל יתומים, וואָס ווערען אויסגעהאַלטען אין די אינסטיטוציעס פון פערבאַנד 15,000 דאָס איז אַ טראָפּען אין ים. בלויז אין 1921 יאָהר האָט די צאָהל רעגיסטריר־טע יודישע יתומים שוין דערגרייכט 80,000. די דאָזיגע צאָהל האָט זיך איצט בשום אופן נישט פערקלענערט און די צאָהל יתומים אין די יתומים־הייזער מוז אונגעהייער אַז נאָכאַנאַנד וואַקסען. אויף דעם זענען נויטיג מיטלען און אין איצטיגען מאָמענט מוז די יודישע גע־זעלשאַפט די דאָזיגע מיטלען שאַפען. דער „דזשאָינט" קירצט ביסלעכווייז זיי־נע סובסידיעס פאַר די יתומים־הייזער און מיר מוזען אַליין מיט אייגענע כחות שאַפען מיטלען אויף אויסצוהאַלטען די שוין אָנגענומענע קינדער און זיך בע־מיהען זייער צאָהל אין די יתומים הייזער צו פערגרעסערען.

די יודישע בעפעלקערונג וועט ביי דער דאָזיגער אַקציע נישט טאָרען בלייבען הינטערשטעליג. איהר געזעלשאַפט־ליכער חוש און פערשטאַנד וועט זי בע־וואויגען צו פערנעהמען אין דער דאָזיגער אַקציע יענעם אָרט, וואָס זי דאַרף פערנעהמען. די זאַמלונגען וועלען זי בער אָנטרעפען אויף אַ פערשטענדניש און געפינען ביי איהר אַ וואַרימען אָב־קלאַנג. און אין דער ערשטער רייה — לאָדז, אונזער פּראַקטישע שטאָדט וועט זיכער אַרויסווייזען איהר פערשטענדניש פאַר דער נויטווענדיגקייט פון דער דאָ־זיגער געזעלשאַפטליכער אַקציע, וואָס ווערט איצט ביי אונז אַדורכגעפיהרט און וועט זיך וואַרים אָברופען נישט נאָר דורך געבען נדבות, נאָר אויך דורך אַליין זאַמלען, העלפען די זאַמלער א. אַז. וו. דאָס יודישע לאָדז דאַרף דאָס מאָל אויסהאַלטען איהר רייפקייט עק־זאַמען.

—ן.

היינט זינגט ריאַזאַנצעוו
אין פילהאַרמאָניע.

היינט וועט דאָס יודישע מעלאָמאַ־נישע לאָדז האָבען דעם נחת רוח צו הערען דעם בעריהמטען יודישען אין פּוילען צום בעדויערן ווייניג בעקאַנטען, זינגער לעאָ ריאַזאַנצעוו.

דער סטאַר פון דער רוסישער „סי־ניאַיאַ פּטיצאַ" אין איהרע גוטע צייטען, איז גוט בעקאַנט דעם רוסישען און אויסלענדישען פּובליקום נישט נאָר פון דער „סיניאַיאַ־פּטיצאַ". לעאָ ריאַזאַנ־צעוו'ס קאָנצערטען זענען אַ יום־טוב פאַר די ליבהאָבער פון זינגען. זיין האַרציגע שטימע און זעלטענע אויפפיה־רונג פון פאָלקס־לידער האָבען איהם געמאַכט אַ שם און אין די אויסלענדי־שע בלעטער לעזען מיר בעגייסטערטע שטימען וועגען זיין זינגען.

די בערל נער „רונ־שאָוי" אַ שטייגער שרייבט: „אין לעאָ ריאַזאַנצעוו האָט זיך פערייניגט די אַלטע חסידישע איינזיקייט, די דייטשע גרינדליכקייט און די רוסישע קונסט־ראַפינירטקייט. דער קינסטלער בעזיצט אַ קלאַנגפולען באַריטאָן, פון אַ וואונדער־שעהנעם טעמבר, אַ זעה־ פיינע פּיאַניסימאָ און אַ זעלטענע אָטעם טעכניק.

די „פּאָסישע צייטונג" פערגלייכט דעם זינגער מיט דעם אינטערנאַציאָנאַל בעוואוסטען, נישט לאַנג פערשטאָרבע־נעם יודישען זינגער יוסף שוואַרץ, און ענטציקט זיך מיט זיין אויספיהרען די בראַמס און בעטהאָווענס מוזיק.

„רול" ענטציקט זיך מיט דעם עכט רוסישען מאַניער אין זיין אויספיהרען פון די רוסישע לידער.

א שטילע יודישע טראַגעדיע.
פרומער טאַטע פּרובט אַרויסראַטעווען זיין טאָכטער פון שמד, דורך בעשולדיגען איהר חתן, דעם מי־סיאָנער אין גנבה.

אַ שטילע און גלייכצייטיג טיפע טראַ־געדיע פון אַ פרומען טאַטען, וואָס זיין טאָכטער איז אַריינגעפאַלען אין די הענד פון פרעמדע אַפּאָסטאָלען, האָט זיך אָפּ־געשפּילט אין משך פון די לעצטע טעג אין וואַרשאָווער אויספאָרשונגס־אַמט:

אויף מילא 48 וואוינט דער חסיד שלמה בריקמאַן. ער האָט אַ 19־יעהריגע טאָכטער — אסתר, אין וועלכער עס האָט זיך מיט אַ געוויסער צייט צוריק פערליבט משה (מאָזעס) שיף 25 יאָהר אַלט, וועלכער וואוינט אין דער ווילנע פון די מיסיאָנערען אין ראַדאָשץ היג־טער וואַרשאָ. דער פאָטער פון מיידעל האָט זעלבסט־פערשטענדליך נישט גע־האָט קיין אַהנונג ווער דער שיף איז און וואו ער האַלט זיך אויף. נאָך אַ לענגערע צייט געהן מיט אסתר בריק־מאַן, האָט שיף מיט איהר מיט מזל תנאים געשריבען. האָט גילען האָט גע־זאָלט פאָרקומען די חתונה.

דאָס פאָטערישע האַרץ האָט עפּעס געהאַט אַ פאָרגעפיל, אַז זיין קומענדי־גער איידעם געהט עפּעס נישט אין דרך־הישר. דערפאַר האָט ער אָנגעהוי־בען אָבסערווירען זיין טאָכטער און איהר חתן, און איז דערגאַנגען, אַז שיף איז נישט ווייניגער ווי אַ מיסיאָנער און אַ גאַנצער קנאַקער טאַקי אין דעם מיסיאָנערישען אַנשטאַלט אין ראַדאָשץ, און אַז די כלה ד. ה. זיין טאָכטער, ווערט שוין אויך פאָרגעבריים צום איבערגעהמען דעם אַנגליקאַנישען גלוי־בען און באַלד נאָך דער חתונה וועט זי אַריבערגעהן וואוינען אין דעם מיסיאָנערישען אַנשטאַלט אין ראַדאָשץ.

אַז דער פאָטער האָט זיך דערוואוסט וועגען דעם שרעקליכען נייעס, איז ער אין משך פון עליכע טעג פאַר גרויס צער און עגמת־נפש גרוי געוואָרען. ער האָט אָנגעהויבען זוכען כל־ערליי עצות, ווי אַזוי צו ראַטעווען זיין יונגע טאָכ־טער קודם־כל האָט ער בריקמאַנ'ען שוין פערבאָטען צו קומען צו זיך אין וואוינונג אַריין. גלייכצייטיג האָט ער זיין טאָכטער גענומען אונטער אַ שטרענ־גער השגחה און זי געהיטען אויף שריט און טריט. נישט קוקענדיג אויף דעם אַלעם, האָט די טאָכטער דאָך זיך גע־זעהן מיט איהר חתן. בריקמאַן האָט עטליכע מאָל געטראָפען זיין טאָכטער אויף דער גאַס מיט שיפ'ן. איינמאָל ביי אַזאַ צוזאַמענטרעפונג האָט בריקמאַן צוגערופען אַ פּאָליציאַנט און בעשולדיגט שיפ'ן, אַז ווען ער איז אַריינגעקומען אין זיין וואוינונג אויף מילאַ 48, האָט ער ביי איהם צוגעגנב'עט 1,200 זל. מזומנים און אַ רעקעל־אַנצוג. מען האָט שיפ'ן אַרעסטירט ער האָט אָבער גע־טענה'ט, אַז ער ווייס נישט פון וואָס צו זאָגען, און אַז בריקמאַן האָט עס איהם אָפּגעטון דערפאַר, ווייל ער וויל אַזוי אַרום איהם צושיידען מיט דער טאָכטער.

בריקמאַן אָבער האָט גע'טענה'ט כסדר, אַז שיף האָט איהם בע'גנב'עט. דער מיסיאָנערישער „גענעראַל־שטאַב" אין ראַדאָשץ האָט זיך דערוואוסט וועגען דעם אַרעסט פון זייער חבר און 2 „גדולים" זייערע זענען ספּעציעל אַראָפּ־געקומען קיין וואַרשאָ און אַוועק מיט אַ „ויצעקו" צום אויספאָרשונגס־אַמט, אַז מען האַלט אַרעסטירט זייערס אַ „גלוי־בענסגענאָסע" אונטער אַ פאַלשער בע־שולדיגונג, און אין אויספאָרשונגס־אַמט האָט זיך אויך בעוויזען אסתר בריקמאַן, וועלכע האָט ערקלערט, אַז די בעשול־דיגונג געגען שיפ'ן וועגען דער גניבה איז פאַלש. איהר פאָטער האָט קיינמאָל אין זיין לעבען קיין רעקעל־אַנצוג נישט געטראָגען, נאָר תמיד געגאַנגען לאַנג געקליידעט. דעריבער קאָן קיין רייד נישט זיין, אַז ביי זיי אין שטוב זאָל זיך געפינען אַ קורצער אַנצוג. זי האָט אויך אָפּגעלייקענט, אַז שיף זאָל האָבען צוגעגנב'עט פון שטוב 1,200 זל. דער פאָטער האָט קיינמאָל נישט געהאַט אַזאַ סומע. מיט איין וואָרט די פּה האָט דעם חתן כסדר ריין־געוואַשען פון דער בעשולדיגונג געגען איהם מצד דעם פאָטער.

וואָך דער געשיכטע איז בריקמאַן נאָכאַמאָל אויסגעפרעגט געוואָרען און ער האָט אונטערשטיצט זיין בעשולדי־גונג געגען שיפ'ן. היות קיין ממשות'־דיגע בעווייזען, אַז שיף זאָל האָבען בעגאַנגען די גנבה, האָט בריקמאַן נישט פאָרגעשטעלט, ווי אויך נישט געהאַט קיין עדות, וואָס זאָלען בעשטעטיגען זיין בעשולדיגונג, איז שיף בעפרייט געוואָ־רען פון אַרעסט און די פּראָטאָקאָלען וועגען דער גאַנצער מעשה זענען אי־בערגעשיקט געוואָרען צום געריכט, וואָס וועט ענטשיידען דעם ענין.

באַלד נאָכ'ן בעפרייען האָט אסתר בריקמאַן זיך געזעהען מיט איהר חתן.

„בר־כוכבא" „שמשון" און „קדימה"
פערעכענט צו דער „ב" קלאַס פון „ל. א. ז. פּ. נ."

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער שפּאַל־טונג אין דער העכסטער פּוילישער פוסבאָל־מאַגיסטראַטור „פּ. ז. פּ. נ.", פון וועלכע ס'האָבען זיך אָפּגעריסען די שטאַרקסטע פּוילישע פוסבאָל־קלו־בען און האָבען געגרינדעט אַ „פּוילישע פוסבאָל ליגע". איז דעם פערגאַנגענעם זונטאָג פאָרגעקומען אַ אויסערגעוועהנ־ליכע פערזאַמלונג פון „ל. אַ. ז. פּ. נ.".

די פערזאַמלונג עפענט דער פּרעזעס, קאַפּ. זאַבלאָצקי, וועלכער שטעלט פאַר די פערזאַמעלטע די געשאַפענע לאַגע, קאַפּ. זאַבלאָצקי'ס רעדע ערגענצט דער פּרעזעס פון „ווידזעוו" מאַלינאָווסקי, וועלכער זאָגט, אַז דער קריזיס איז גע־שאַפען געוואָרען פון אַ קליינע צאָהל קלובען, וועלכע האָבען אין זין נאָר די אייגענע קעשענע און רעכענען זיך נישט מיט די איבריגע פוסבאָל־קלובען.

פון פּרעזידיום ערקלעהרט מען, דאָס גענעראַל מאַלאַכאָווסקי וועט די טעג אינטערווענירען ביי די געהעריגע מאַכט, נדי צו בעקומען באַדען אויף ספּאָרט פּלעצער. פון די איצטיגע פּלעצער, אין פּאָניאַטאָווסקי'ס פּאַרק און „ד. אַ. ק." וועלען „ל. אַ. ז. פּ. נ."־מיטגלידער קע־נען געניסען.

צוליב דעם, וואָס עטליכע פעראיי־נען צווישען זיי אויך „הכח" זענען אַרויסגעטרעטען פון „ל. א. ז. פּ. נ." און צוגעטרעטען צו דער „ליגע", איז בעשלאָסען געוואָרען די פעראיינען צו דיסקוואַליפיצירען. צוליב די דעקאָמפּלע־טירונג פון דער „אַ" און „ב"־קלאַס איז בעשלאָסען געוואָרען עטליכע קלובען פון נידריגע קלאַסען איבערצוטראָגען אין העכערע און אַזוי געהערען איצט צו דער „אַ"־קלאַס:

„וו.ק.ס.", „ווידזעוו", „אוניאָן", „שי־לאָ", „פּראָסנאַ" (קאַליש) און „שטורם".

צו דער „ב" קלאַס געהערען:

„בר־כוכבא", „שמשון", „קדימה", „ראַפּיד", „פּאָגאָן", „סלאָוואַנקי", קאָנ־קאָרדיאַ" (פּיאָטרקאָוו), „בושאַ" (פּאַ־ביאַניץ) און „אָרלע" (זגערזש).

דאָ איז אָנגענומען געוואָרען אַ בע־שלוס, אַז אין פאַל ווען ס'וועט קומען צוריק צו אַ פעראייניגונג מיט די „לי־גאָווצעס" וועלען די אַלע פעראיינען, וועלכע זענען פערעכענט געוואָרען צו אַ העכערע קלאַס, צוריק געהערען צו די פריהערדיגע ד. ה. נידעריגע.

צום סוף זענען פאָרגעקומען וואַהלען צום דיסציפּלין־אָפּטיילונג אין וועלכע ס'זענען געוועהלט געוואָרען: מאַלי־נאָווסקי, ראַזמיסלאָוויטש, סובאָוויעצקי, קאַמף, סאַראַפּקע, סטאָלאַרסקי, לעדער־מאַן („שמשון"), קאַפּראָווסקי („בר־כוכבא") און קאַופמאַן („קדימה").

א.

„באר יעקב"
נײַעסטע פּרעמיערע אין „קאַסינאָ"

אין די נאָהענטסטע טעג וועט דאָס יודישע לאָדז איבערלעבען אַ גרויסע עמאָציע. די עמאָציע וועט זיין דאָס פּאַלעסטינאַ־בילד „באר יעקב", וואָס וועט דעמאָנסטרירט ווערען אין קינאָ־טעאַטער „קאַסינאָ". דאָס בילד איז גע־שאַפען געוואָ, ען אויפ'ן באַדען פון דער בע־קאַנטער ערצעהלונג פון בעריהמטען פראַנצוי־זישען שריפטשטעלער פּיער בענואַ, וועלכע איז בעקאַנט מיט זיינע גרויסע סימפּאַטיעס פון יו־דישען פאָלק. לויט דער מיינונג פון בענואַ, איז דאָס יודישע פאָלק דאָס פעהיגסטע און בערו־פענסטע צו שפּילען אין דער געשיכטע אַ גרוי־סע ראָל. די אַקציע פונ'ם פילם קומט פאָר אויפ'ן פאָן פון די שעהנסטע לאַנדשאַפטען פון היינטיגען פּאַלעסטינאַ, און שטעלט פאָר אין אַ שטאַרקער און דורכדרינגענדער פאָרם די טראַגעדיע פון די אומצעהליגע מאַסען יודישע עמיגראַנטען, וועלכע זענען פון אַלע זייטען פון גלות געקומען אין דעם לאַנג־פערלוירענעם לאַנד, כדי עס איצט צוריק צו ערא בערען. נישט דורך פערניכטען, נישט דורך געוועהר, וועלכע פערשפּרייט טויט און אומגליק, נאָר דורך שווערע קרבנות'פולע אַרבייט. דער פילם, דורך וועלכען עס געהען אַדורך די וועלט־בע־ריהמטע פערזענליכקייטען: הערבערט סעמיועל, עדמונד ראָטשילד א. אנד. איז רייך מיט סצע־נעס, וועלכע ריהרען טיף דאָס יודישע האַרץ, ווי שטאַרק עס איז די אידעע פון אויפבוי פון פּאַלעסטינאַ קען דינען דער פאַקט, וואָס די שעהנע קאַבאַרעט־אַרטיסטען, די העלדען פון פילם, האָט אַוועקגעוואָרפען דאָס זינדיגע לעבען, כדי חתונה־צו־האָבען מיט יצחק קאַר־באַ, אַ היימען יודישען פּאַטריאָט אַנ'אָנפיהרער פון די עמיגראַנטען.

Dr. med.
EYCHNER Jakób
Aleja 1-go Maja 16, Tel. 11-24
אינערליכע־ און קינדער־קראַנקהייטען.
נעמט אָן פון 6—7, זונטאָג פון 3—4.

וועער ווייסט.

אַ מיידעלע פון 3 יאָהר, אין אַ גרוי טוכען־מענטעלע האָט זיך פערבלאָנדזשעט. מ'בעט צוּוויסען געבען ביי עפּשטיין, דרעוונאָווסקאַ 4.

תיקון טעות.

אינ'ם נעכטיגען אויפרוף פון „השומר הצעיר" איז אַריינגעפאַלען אַ טעות: אַנשטאָט „פּראָפעס ד"ר ברוידע", דאַרף זיין „פּראָפעס ד"ר בראָדער".

מעלדונגען.

פון „קרן־קימת לישראל". לעהרער־פערזאַמלונג.

היינט, מיטוואָך, פּונקטליך 4 נאָכמיטאָג קומט־פאָר אין לאָקאַל פון „קרן־קימת" (צעגעלניאַנאַ 4) אַ לעהרער־פערזאַמלונג מיט דער בעטייליגונג פון העברעאישען שריפטשטעלער ה' נתן בּיסטריצקי פון א"י. 1455

אַ פערזאַמלונג פון „התאחדות".

מאָרגען, דאָנערשטאָג, 9 אָווענד קומט־פאָר אין לאָקאַל פון התאחדות (שענקעוויטשאַ 5) אַ רעפעראַט פון העברעאישען שריפטשטעלער ה' נתן ביסטריצקי פון א"י אויף דאָס טעמע, די אַרבייטער קולטור אין ארץ־ישראל. 1455

Dr. Feliks Bornstein
Cegieniana 4
טעלעפאָן 34-90.
ספּעציאַליטעט: אַקושער און פרויען־קראַנקהייטען.
נעמט אָן פון 4—6 נאָכמיטאָג.

פאַרערט איבעראַל
נאָר פאַטענטירטע
פעלד־בעטען
פערזעהען מיט דער פאַבריקס־מאַרקע
PALMA-PATENT
פאַר וועלכע מיר גאַראַנטירען.
אויך שפּעציעל אויף לאַגער אין אַ גרויסען אויסוואַהל: ניקעל־בעטען, קינדער־בעטען, מאַטראַצען, קינדער־וועגעלעך, שעזלאָנגען און געבעטע מאַטראַצען.
ביליגסטע פּרייזען: רעעלסטע בעהאַנדלונג! ביליגסטע פּרייזען!
לאָדז, פּאָלנאַצנאַ 24.

די, וועלכע אזעו האט פערראטע!

(32 בעארבייט פאר'ן „נייעם פאלקסבלאט" לויט פערשידענע מאטעריאלען.

צווישען לעבעדינצעוו'ס חבֿרים פון דער טעראריסטישער אקציע האט זיך געפונען קארל טרויבערג, דער לייטער פון דער צפון'דיגער קאמפס-אפטיילונג, א רעוואלוציאנער מיט אויסערגעוועהנליכע ארגאניזאטארישע פעהיגקייטען. זייענדיג אין פאריז, האט לעבעדינצעוו מיט גרויס אכטונג און ווארימען געפיהל דערצעהלט וועגען ראגאזיניקאווא'ן, וועלכע האט דער הרג'עט דעם שעף פון דער הויפט-טורמע-פערוואלטונג מאקסימאוויטש. ער האט דערצעהלט, ווי ראגאזיניקאווא איז צום ערשטען מאל געקומען קיין פינלאנד אין לאקאל, וואו עס פלעגען זיך צונויפקומען די מיטגלידער פון דער קאמפס-ארגאניזאציע. זי איז אריינגעפלויגען, ווי א באמבע, א הייטערע, א פרעהליכע. זי האט געשטיפט און געשפאסט, ווי א קינד, און זיך בעמיהט אויפצומונטערן די חברים. זי האט געזאגט, אז זי איז גרייט אדורכצופיהרען יעדע טעראריסטישע ארבייט, וועלכע מ'וועט איהר נאר אנפערטרויען. איינמאל ווען לעבעדינצעוו איז געזעסען אויף א נידעריג בענקעלע אין דער קאנספיראטיווער קווארטיר פון די טעראריסטען און איז געווען שטארק פערטראכט, איז פלוצים אריינגעקומען ראגאזיניקאווא און — אריבערגעשפרונגען איבער זיין קאפ.

אין פאריז האט לעבעדינצעוו געמוזט ארבייטען מיט דער גרעסטער אנשטרענגונג, כדי צו ארגאניזירען אלע פרטים פון דער אונטערנעהמונג. ער האט געמוזט אפנארען די בעל-הבית'טע זיינע אין פעטערבורג, וועלכע ער האט געזאגט, אז ער פאהרט אויף א קורצע צייט קיין איטאליען, זי זאל נישט זיין אומרוהיג, פארוואס ער קומט נישט און איהר זאל אמאל נישט איינפאלען צו געהן מעלדען דער פאליציי וועגען איהר קווארטיראנט.

די בריף צו דער בעל-הבית'טע פלעגט לעבעדינצעוו דעריבער שרייבען פון פאריז דורך איטאליען. ער האט געדארפט שרייבען קיין רוסלאנד שיפרירטע בריף וועגען גאנג פון דער זאך, וואס דאס האט צוגענומען פיל צייט. דער עיקר, מ'האט זיך געמוזט שרעקליך איילען, כדי נישט דורכצולאזען דעם פאסיגען מאמענט און נישט ציהען צו לאנג די סיטואציע, וועלכע איז געווען פול מיט געפאהרען. א חוץ דעם איז פאר איהם געפעהרליך געווען צו לאנג צו וואוינען אין רוסלאנד אויפ'ן פאס פון מאריא קאלווינא, בעת דער אמת'ער קאלווינא האט געלעבט אין איטאליען.

ענדליך איז אלץ געווען ערלעדיגט, די לעצטע איינקויפען, וועלכע זענען נויטיג געווען פאר דער „ארבייט", זענען געמאכט געווארען. קויפען זיך א ווארימען פאלטען האט לעבעדינצעוו זיך אפגעזאגט, ערקלערענדיג פאר זיינע פריינד, אז „ווינטער וועט ער מסתם שוין קיין פאלטען נישט ברויכען". ער האט זיך געזעגענט מיט זיינע נאהענטע פאריזער חברים, גענומען ביי זיי דאס ווארט נישט מודיע צו זיין זיינע קרובים, אין פאל, ווען מיט איהם וועט עפעס פאסירען. פריהער נאך, זייענדיג אין פעטערבורג, פלעגט ער שיקען בריף צו זיינע קרובים אין אדעס, ספעציעל צו דער מוטער, דורך די חברים אין פאריז, כדי די קרובים זאלען מיינען, אז ער געפינט זיך אין אויסלאנד.

לעבעדינצעוו איז אפגעפאהרען קיין פעטערבורג.

*

אין עטליכע טעג ארום איז קיין פאריז אנגעקומען פון לעבעדינצעוו'ן א בריף פון פעטערבורג. דער בריף איז דאטירט פון 30-טען אקטאבער (אלטער סטיל) 1907. אין דעם בריף שרייבט לעבעדינצעוו: „מיט מיין זאך געהט אלץ גוט. זי וועט זיך א ביסעל פערציהען, אויף א וואך, א 10 טאג". אין דעמזעלבען בריף דערמאהנט ער וועגען ראגאזיניקאווא'ן: „נעכטען אינדערפריה בין איך געקומען אויפ'ן ארט, און אין אוונט בין איך שוין געווען צווישען אונזערע. אלץ איז פול מיט דעם אנדענק פון דער, וואס איז אוועק פון אונז נישט לאנג, — אלע פיהלען עס טיף, כאטש מ'רעדט דעריבער נישט".

וואס ווייטער טראגען זיינע בריף אלץ א מעהר אומעטיגען כאראקטער. ער מאכט רמזים אויף רייבונגען מיט דעם צענטראל-קאמיטעט פון דער פארטיי. ער שרייבט: „עס האבען זיך געטראפען מניעות פון א „טעאריעטישער" זייט, וועלכע מ'האט צום ווייניגסטען געקאנט ערווארטען. דאס איז נאריש און אומזיניג. נאר סוף כל סוף, אויב די מניעות וועט מען נישט קאנען בעזייטיגען, וועלען מיר פשוט אויף זיי טון א שפיי. דער אויסוועג איז א פשוט'ער, לאגישער און אין גאנצען גענומען א סימפאטישער פאר מיר און פאר מיינע חברים.

אין די ווייטערדיגע בריף קלאגט זיך לעבעדינצעוו אלץ מעהר אויף די מניעות, וועלכע ער בעגעגענט ביים אויספיהרען זיינע פלענער. די בריף הויבען אן צו טראגען דעם כאראקטער פון א צוואה. די לאגע ווערט אלץ מעהר אומרוהיג און נערוועזיש.

און פלוצים איז געקומען א ידיעה, אז אין פינלאנד איז ארעסטירט געווארען קארל טראובערג און נאך עטליכע פערזאן. די קאנספיראטיווע וואוינונג פון ביורא פון דער קאמפס-אפטיילונג איז אלזא בעקאנט געווארען דער אכראנע, פונקט אזוי ווי די בעוואנדערטע מיטגלידער פון דער אפטיילונג.

(פארטזעצונג קומט).

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאנא 43, טעל. 41-32
ספעציאליסט פאר הויט, ווענערישע און מע־נער-שוואכע קראנקהייטען.
היילונג מיט קווארץ-לאמפען (האר-אויספאל)
נעמט אן פון 8—10 און פון 5—8 אוונט

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02
אינערליכע קראנקהייטען, ספעצ. פאר לונגען- און הארץ-קראנקהייטען, בעשטראלונגען מיט קינסטליכע בערג-זון.
נעמט אן פון 3—5 נאכמיטאג.

„זאל פילהארמאניע"
היינט, מיטוואך, ד. 16. מערץ ד. י. 8.30 אוונט קומט פאר
צום ערשטען מאל אין פוילען
א גרויסער קאנצערט
פון בעקאנטען באריטאן
L. RJAZANCEW
ארטיסט פון בעליבטען רוסישען טעאטער „בלויער פויגעל"
אין פראגראם: רוסישע העברעאישע, תימנישע, יודישע פאלקס-לידער, חסיד'ישע נגונים, ווי אויך קאמפאזיציעס פון קלאסיקער.
בילעטען צו בעקומען אין דער קאסע פון פילהארמאניע. 1317

מארד אדער זעלבסטמארד?

געהיימניספולע פאסירונג אין ווארשא.

די ווארשאווער זיכערהייטס-מאכט האט דערהאלטען אן'אלארמירענדע ידיעה וועגען א געהיימניספולען מארד, וואס איז אויסגעפיהרט געווארען אין גרויסען הויז בראצקא 23, נעבען דער געביידע פון די „ברידער יאבלאווסקי'ס".

די אנגעקומענע פאליציי האט אויפ'ן ערשטען האלבען שטאק פון די טרעפ, וואס געפינען זיך ווייט אין הויף, געפונען ליגען א דערשאסענעם יונגענמאן. פון די דאקומענטען, וועלכע מען האט ביי איהם געפונען, האט זיך ארויסגעוויזען, אז דאס איז דער 21-יעהריגער טעאראר עדמונד ציכאצקי.

ווי ס'איז פעסטגעשטעלט געווארען, איז דער מערדער געקומען צוזאמען מיט זיין קרבן אויף די טרעפ און ער האט איהם, וואהרשיינליך, אהער פערנארט. אין די מלבושים פון גע'הרג'עטען האט מען געפונען א מעטריקע, אן'ערלויבניש אויף צו קויפען געוועהר, ארויסגעגעבען דורך דער פאמערער וואיעוואדזטווע, 3 זלאטעס מזומן און אן'אויסצוג פון די מעלדונגס-ביכער פון הויז האזשא 66.

ווען די פאליציי האט באלד פעסטגעשטעלט, האט דער גע'הרג'עטער ציכאצקי זיך מיט א צייט צוריק אויסגעמאלדען פון דערמאהנטען הויז און ער האט געוואוינט אויף ברודנא צוזאמען מיט זיין מוטער.

שפעט ביינאכט איז דאס רעטעניש פונ'ם מארד אויפגעקלערט געווארען.

אין 10. קאמיסאריאט איז געקומען דער רעזערוו-אפיציר ק.ל. און ערקלערט, אז ער איז דאס דער, וועמען מען האט נאכ'ן שאס געזעהן אראפלויפען פון די שטיגען, ער איז אבער קיין שום מארד נישט בעגאנגען און ציכאצקי האט זיך אליין דערשאסען.

דערביי האט ה' ק.ל. דערצעהלט פאלגענדעס: מיט ציכאצקי'ן האט ער זיך געטראפען אין דער צוקערניע „ווארשאוויאנקא". ציכאצקי האט איהם געוויזען אן'ערלויבניש אויף געוועהר, נאר ער פוילט זיך צו געהן קויפען. ה' ק.ל., וועלכער האט זיך גראד גענויטיגט אין געלד, האט איהם פארגעלעגט אפצוקויפען זיין רעוואלווער. אזוי ווי אין צוקערניע האט מען איהם נישט געקאנט אויספרובען, זענען זיי אריין אין הויז אויף בראצקא. ציכאצקי האט גענומען ביי איהם דעם רעוואלווער כלומר'שט צו פרובען איהם, נאר ער האט אויסגעשאסען אין זיך און געפאלען א טויטער.

ער, דער רעזערוו-אפיציר, האט זיך דערשראקען, צוגעכאפט דעם רעוואלווער און אנטלאפען. שפעטער, ווען ער האט זיך בערוהיגט און בעקלערט די לאגע, האט ער בעשלאסען צו געהן מעלדען וועגען דעם דער מאכט.

די אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט די ריכטיגקייט פון דער דאזיגער ערקלערונג, ווייל צווישען די פאפירען, וועלכע מען האט געפונען ביי ציכאצקי'ן האט זיך אויך געפונען א בריף, אין וועלכען ער שרייבט, אז ער האט אנגענומען די שטעלע פון א גמינע-שרייבער אין פאמארשע, נאר דאס געלד, וואס די גמינע האט איהם אנגעטרויט האט ער פערשוועדעט און האט דערום בעשלאסען צו בעגעהן זעלבסטמארד.

„די שווארצע כריזאנטעמע".

עקזאטישער ראמאן. (43

— מיין מייערע, מיין גאלדענע, מיין גוטינקע! — האט אויסגעשריגען די פרינצעסין...

— אבער שטילער, שטילער, ווען עס זאל זיך עמיצער דער וויסען, אז איך העלף אייך, וואלט איך און מיין ארימער מאן באלד פערלוירען אונזערע פאסטענס, אונזער שטיקעל ברויט...

די אלטע קאמערדינערין איז ארויסגעגאנגען און זיך אוועקגעשטעלט ביי דער טיר אפהיטען עס זאל קיינער נישט אריין אין צימער פון דער פרינצעסין און פריזאנטא האט זיך אוועקגעזעצט ביים טיש שרייבען א בריף דעם דאקטאר לעווי.

צו דער טיר איז צוגעקומען יאמאטא. די קאמערדינערין האט צוגעלעגט א פינגער צו די ליפען און שטיל אויסגעשעפטשעט:

— שא, זי שלאפט, לאזט זי זיך אויסרוהען.

יאמאטא איז אוועק פון דער טיר.

די אלטע איז אריין אין צימער.

— פרינצעסין שנעלער, איהר קענט מיך אומברענגען!..

די פרינצעסין האט איבערגעגעבען דער אלטער דעם בריף זי ארומגענומען געקושט און געבעטען:

„גאט זאל אייך בעצאהלען פאר אייער גוטסקייט!" האט טיף פון הארצען צוגעווינשען די פרינצעסין — און איך פון מיין זייט, אויב איך וועל בלייבען לעבען וועל איך אייך קיינמאל נישט פערגעסען!

אין צימער פון געזאנדטען [איז אין דערצייט פערענדיגט געווארען דער געשפרעך צווישען געזאנדטען מיט דעם „דאקטאר"

— בלייבט עס, אז מיר געבען דער פרינצעסין איין מארפינע, האט געזאגט דער דאקטאר.

— ווי אזוי גיט מען איהר אבער איין, זי עסט דאך גארנישט.

— אבער טרינקען, טרינקט זי? מא שיט מען אריין א פראשעק אין וואסער... ניין אין וואסער נישט, אין וואסער וועט זי באלד בעמערקען... אין לימאנאד...

— און אז זי וועט דערפיהלען דעם טעם? — האט געפרעגט דער געזאנדטער.

— ביז זי וועט דערפיהלען, וועט שוין זיין צופעט, מיר וועלען אריינשיטען אזא פארציע, אז פונ'ם ערשטען שלונג וועט זי איינשלאפען ווי א פויגעלע.

33.

די איינשלעפונג.

ווען די אלטע קאמערדינערין איז אוועקגעגאנגען מיט דעם בריף, האט זיך די פרינצעסין בערוהיגט די זיסע האפענונג, אז דאקטאר לעווי וועט איהר צו הילף קומען און זיי וועלען נאך האבען גליקליכע, פרעהליכע טעג, האט איהר ווידער ארומגענומען דערוויל האט זיך איהר פערגלוסט א טרונק.

זי האט אנגעקלונגען.

עס איז אריינגעקומען דער קאמערדינער.

— אך האב דורשט, גיט מיר א טרונק.

דער קאמערדינער איז שנעל אוועק ברענגען א טרונק.

אין קארידאר האט ער געטראפען יאמאטא'ן.

— וואוהין לויפט איהר? — האט ער געפרעגט דעם קאמערדינער.

— די פרינצעסין וויל א טרונק האט געענטפערט דער קאמערדינער.

— גוט — האט געזאגט יאמאטא — ברענגט א פלאש לימאנאד און צוויי גלעזער איך וויל אויך טרינקען.

דער קאמערדינער האט געבראכט וואס מען האט איהם געהייסען.

ביי דער טיר האט יאמאטא זיך אנגעגאסען א גלאז לימאנאד און אויסגעטרונקען.

— און איצט גיט מיר דאס ריינע גלאז וועל איך אנגיסען פאר דער פרינצעסין האט געזאגט יאמאטא.

דער קאמערדינער האט דערלאנגט דאס גלאז און אנגעגאסען פון דער פלאש דעם לימאנאד.

— איצט שטעלט אוועק די פלאש אויף יענעם טישעל, איך וועל נאך טרינקען — האט געזאגט יאמאטא.

ביז דער קאמערדינער איז געגאנגען אוועקשטעלען די פלאש האט יאמאטא אריינגעשיט אין כריזאנטא'ס גלאז אריין דעם פראשעק.

דער קאמערדינער האט אריינגעטראגען דאס גלאז דער פרינצעסין.

די פרינצעסין האט מיט איין אטעם דאס גלאז אויסגעטרונקען...

— וואס פאר א מאדנע טעם דאס האט! האט זי אויסגערופען — אוי עס דרעהט זיך מיר דער קאפ... ס'איז מיר הייס... איך וויל... איך...

*

די אלטיטשקע קאמערדינערין האט דערוויל אויפגעזוכט דעם דאקטאר לעווי און איהם אפגעגעבען כריזאנטא'ס בריף.

דער דאקטאר האט זיך צעוויינט פאר פרייד, ווי א קליין קינד, ווען ער האט דערזעהן און דערקענט כריזאנטא'ס האנדשריפט.

ער האט קייזערליך בעלוינט די גוטע פרוי פאר'ן צושטעלען דעם בריף און האט זי רויסגעפרעגט וועגען אלע פרטים וואו עס געפינט זיך, ווי עס פיהלט זיך כריזאנטא און האט אנגעשריבען כריזאנטא'ן אן'ענטפער, אז ער וועט באלד קומען נאך איהר, ער וויל נאר אנגעהמען מיטלען, אויסארבייטען א בעסערען פלאן, ער זאל נישט אריינפאלען ווי דאס ערשטע מאל, ווען ער איז געקומען אין דער געזאנדשאפט נאך כריזאנטאן.

ווען די קאמערדינערין איז צוריקגעקומען מיט ד"ר לעוויס בריף, האט זי געפונען די פרינצעסין זיצענדיג ביים טיש אנגעשפארט און אהן בעוועגונג.

— פרינצעסין — האט זי אנגעהויבען צו טארען כריזאנטא'ן — פרינצעסין איך האב אייך געבראכט א בריף פון דאקטאר לעווי.

די פרינצעסין האט זיך קיין ריהר נישט געטון.

אין צימער איז אריינגעקומען יאמאטא.

— די פרינצעסין איז איינגעשלאפען געווארען — האט ער געזאגט דער קאמערדינערין. איהר קענט געהן, איך וויל דא אפהיטען דער פרינצעסינס רוה.

די אלטעטשקע איז ארויס פון צימער, בעגיסענדיג זיך מיט טרערען.

אין א פאר מינוט ארום איז אין צימער אריין דער מכלורשט'ער דאקטאר.

— און איצט וועלען מיר זי פערכלאראפארמירען — האט ער געזאגט צו יאמאטא'ן.

(פארטזעצונג קומט)

גרויסער כאאס צווישען פוילישע און יודישע טרעגער-ארבייטער אין ווארשא.

אין דער לופטען זעהט מען שוין נישט נאר שטעהענס, נאר אויך רעוואלווערען.

ווארשא, 15. (טעלעפאניש).

ביי אלע איז נאך פריש אין זכרון דער טראגישער טויט פון בעוואוסטען פיהרער פון די יודישע טרעגער אין ווארשא מתית ליבעלסקי. און שוין פיהלט זיך ווידער צווישען די יודישע טרעגער א מורא פאר פרישע קרבנות. דאס איז בעוויזען צו זעהען נעכטען 12 בייטאג פאר'ן אייזערנעם טויער. אין דער לופט האבען געפאכעט רעוואלווערען און די לופט איז געווען שטארק אנגעגליהט... ווען נישט די ארגאניזירטקייט פון די יודישע טרעגער אין זייער דרייסטער האלטונג וואלטען געוויס געפאלען קרבנות.

עס האנדעלט זיך וועגען אט וואס: בעת אין יאהר 1924 האט די פאליציי פונאנדערגעלאזען דעם יודישען טרעגער פעראיין אויף לעשנא 13, האבען אייני-גע פוילישע ארבייטער, חברים פון די יודישע טרעגער, געמאכט בעמיהונגען, אז די טרעגער זאלען בילדען א נייעם פעראיין און אנשליסען זיך אין דער „דערנעהרונגס - צענטראלע", וועלכע שטעהט, ווי בעוואוסט, אונטער דער השפעה פון דער פ.פ.ס.

אזוי איז טאקי ווירקליך געשעהען. די יודישע טרעגער זענען אריינגעצוי-גען געווארען אין די ריי'הען פון פ.פ.ס. און די אנפיהרונג פון פעראיין האט זיך געפונען אין די הענד פון עטליכע קריסטליכע חברים, פון וועלכע די יו-דישע ארבייטער האבען געהאט אויסצו-שטעהן צרות צרורות. עס פלעגען כסדר פארקומען סכסוכים, געשלעגען און נישט איינמאל פלעגען זיך די יודישע טרע-גער פערקלאגען פאר די פיהרער פון קולטור-אמט, אלס די העכסטע ארביי-טער אינסטאנץ, וועגען די ווילדע מעשים וואס ווערען אפגעטון; דערביי האט יע-דער מורא געהאט אויפצוגעבען זיין נא-מען, כדי זיך אויסצובעהאלטען פון א נקמה-אקט.

די קאנפליקטען פלעגען פארקומען צווישען פעראיין פון „פלייצע-טרעגער" פון פעראיין פון „וועגעלעך פיהרער". די פיהרער פון די פלייצע - טרעגער פלעגען פרובען פערכאפען ארבייטס-פלעצער, וואס האבען געהערט צו אנ-דערע סעקציעס פון דער טרעגער בראנזשע.

אזוי למשל, איז מיט עטליכע וואכען צוריק פארגעקומען א בלוטיג געשלעג, בעת די פלייצע-טרעגער האבען געוואלט פערכאפען א נייעם ארבייטס פלאץ אין א פיש-הורטאווניע אויפ'ן באזאר אין יא-נושעס הויף.

די קאנפליקטען האבען [illegible] גע-בראכט דערצו, אז די ארבייטער פון „פלייצע טרעגער"-פעראיין, א מאן 250 האבען בעשלאסען איינמאל פאר אלע מאל צו שאפען זיך א בעזונדער פער-איין אפזאגנדיק זיך פון דער פ.פ.ס.'ישער „השפעה".

די פוילישע חברים האט די מעשה נישט געשמעקט און מיט אלע מיטלען האט מען געזוכט ווירקען, אז די פליי-צע טרעגער זאלען „חוזר בתשובה" זיין.

די ארבייטער האבען אבער זיך שוין דעצידירט מעהר נישט צו לאזען פיהרען זיך פון די קריסטליכע „חברים".

נעכטען ארום 12 בייטאג, זענען פאר'ן אייזערנעם טויער ארפגעקומען עטלי-כע קריסטליכע א-ביימער פון דער דער-נעהרונגס-צענטראלע און גענומען פיה-רען אונטערהאנדלונגען וועגען צוריקגען אין פוילישען פעראיין.

פון רוהיגע ווערטער איז מען אי בערגעגאנגען צו דראהונגען; דערביי האט איינער א געוויסער ארלינסקי ארויסגעכאפט א רעוואלווער. עס איז ענטשטאנען א געוואלדיגע מהומה און געשלעג. גלייך זענען אלארמירט געווא-רען אלע „פלייצע טרעגער" פון די פער-שידענע „סטאציעס" און אין משך פון עטליכע מינוט האבען זיך שוין געפונען אויפ'ן ארט עטליכע הונדערט טרעגער-ארבייטער, וועלכע האבען ארומגערינ-גלט דעם פלאץ אויפ'ן אייזערנעם טוי-ער, געכאפט צוויי קריסטליכע חברים און איבערגעגעבען זיי אין די הענד פון דער פאליציי.

ווי די טרעגער גיבען איבער, איז דער ענין נאך נישט ערלעדיגט. די פלייצע-טרעגער זיינען געווען פאר א טייל פוילישע חברים א פעטער ביסען און פאר פערלירען איהם וועלען זיי זוכען צו נעהמען נקמה. דער ערשטער סיגנאל דערצו איז געווען דער נעכטי-גער טאג.

אינצעלהייטען וועגען דער רוטענ-בערג-קאנצעסיע.

די נאהענטסטע בוי-ארבייטען אויפ'ן ירדן.

ירושלים, (י.ט.א.) ווי מיר האבען שוין טעלעגראפיש מיטגעטיילט, איז אין דער אפיציעלער רעגירונגס - ציימונג פערעפענטליכט געווארען דער פולער טעקסט פון רוטענבערגס קאנצעסיע, וואס איז געגעבען געווארען אויף 70 יאהר.

לויט דער קאנצעסיע איז די ניי גע-שאפענע „עלעקטריציטעט - געזעלשאפט" פערפליכטעט אין משך פון די נאהענ-סטע 5 יאהר צו בויען די נויטיגע סאמצס אויפ'ן ירדן און ירמוק און טראנסמיסיע ליניעס, וואס דארפען בא-זארגען די דיסטריקטען יפו, חיפה, טבריה און רמלה מיט הידרא עלעקטרי-שער קראפט. עס דארף אויך געבוי-ט ווערען א רעזערוו קראפט-סטאציע אין חיפה. פאר יעדע מאנאטליכע פערשפע-טיגונג פון טערמין, וואס איז פעסטגע-שטעלט געווארען אין דער קאנצעסיע, וועט די עלעקטריציטעט - געזעלשאפט מוזען בעצאהלען 2000 פונט ענטשעדי-גונג. אויפ'ן פערלאנג פון דער געזעל-שאפט, דארף די רעגירונג ענטאייגענען מיט אנ'ענטשעדיגונג די אלע ערד-שטחים, וואס זענען נויטווענדיג פאר דער ארבייט פון דער געזעלשאפט. בארכנט ווי עס וועט געדעקט ווערען דער איננערליכער בעדארף אויף עלעק-טרישער ענערגיע, וועט די געזעלשאפט קענען ליפערן דעם עלעקטרישען שטראם אויך אויסער די גרעניצען פון ארץ-ישראל.

טעלעגראמען.

„דזשאינט" גיט מעהר נישט קיין אונטערשטיצונג פאר קינדער-דערנעהרונג.

ווארשא, 15 (טעלעפאניש פון אונ-זער קארעספאנדענט). די פערוואלטו-נגען פון די יודישע שול-ארגאניזאציעס, צ.י.ש.א., תרבות, „סאז" האבען דער-האלטען א ידיעה פון „דזשאינט", אז פון 1 טען אפריל אן וועלען מעהר נישט ארויסגעגעבען-ווערען קיין סובסידיעס אויף קינדער-דערנעהרונג.

1 מיליאן ענטשעדיגונג
זאל פארד בעצאהלען פאר זיין אנטיסעמיטיזם.

לאנדאן, 15 (אטע). אין דעטראיט (אמעריקא) האט זיך היינט אנגעהויבען א פראצעס געגען דעם אנטיסעמיטישען אויטאמאבילען-פאבריקאנט פארד.

דאס איז דער גרעסטער פראצעס, וועלכער ס'איז ווען פארגעקומען גע-גען פארד'ן פאר זיין אנטיסעמיטישער העצע.

אדוואקאט שאפירא איז ארויסגעטרע-טען געגען פארד'ן מיט א טביעה וועגען ענטשעדיגונג אין דער הויך פון 1 מיליאן דאלאר דערפאר וואס פארד האט איהם בעשולדיגט אין דער פרעסע, אז ער, שאפירא ארגאניזירט די אמעריקא-נישע פארמערס לטובת דעם יודישען קאפיטאל.

פערהער פון שווארצבארד'ן.

פאריז, 15. (יט"א) דער אויספארשונגס-ריכטער האט נאכאמאל פער-הערט שווארצבארד'ן לויט די פאפירען און דאקומענטען, וואס זענען געפונען געווארען בעת דער רעוויזיע אין שווארצבארד'ס וואוינונג.

א באנדיט ערקלערט, אז ר'איז א קאמוניסט.

ביאליסטאק, 15 (דורכ'ן טעלעפאן) אין ביאליסטאקער תפיסה האט מען אונטער א שטרענגע וואך געבראכט פון ביעלסק דעם באנדיט אלעקסאנדער באידא. דער דאזיגער באנדיט האט פער-בראכט גאנצע 6 יאהר אין דער געגענד פון די ביאלאוויעזשער וועלדער און האט אויסגעפיהרט פיל באנדיטישע אנפאל-ען; צווישען אנדערע האט ער אויך ערמארדעט דעם ברודער פון'ם גענע-ראל בולאק - באלאכאוויטש. ביי דער אויספארשונג האט באידא דערצעהלט, אז ער איז א קאמוניסט און בולאק-באלאכאוויטש'ן האט ער ערמארדעט לויט'ן אויפטראג פון דער ג.פ.או. אין מינסק.

נאכ'ן טויט פון לאטווישען פרעזידענט

ריגע. 15 (אטע) צוליב'ן טויט פון פרעזידענט טשאקסטע זענען אלע בלע-טער ערשינען אין שווארצע ראהמען מיט ארטיקלען וועגען פערשטארבענעם.

אין דער שטאט הענגען טרויער-פאהנען.

ווען ס'וועט פארקומען די וואהל פון א נייעם פרעזידענט - איז נאך נישט בעוואוסט, ווייל די קאנסטיטוציע בע-שטימט נישט גענוי דעם טערמין.

אינ'ם אלגעמיינעם טרויער בעטייליגט זיך אויך די יודישע בעפעלקערונג און די יודישע פרעסע.

ביליגער עלעקטרישער שטראם מיט 65 פראצ.

קען יעדערער בעקומען, ווען עם ווערט איבערגעארבייט פון:

אלימשניק אויף א אנראנימשניק

ווי אויך נייע אנלאגען, איבעראַרבייטען פון אלטע אויף נייע, פראקטאקאלען פון דער עלעקטראווניע – אלעס אויף ראטעס! אנפראגען אוטזיסט פון 3 — 5 יעדען טאג.

קומט און איבערציינט אייך!

קאנצעסיאנירטע פירמע! קאנצעסיאנירטע פירמע!

Ch. SOLNIK i M. TORNER

Cegielniana 63 (sklep frontowy) אין הויז פון פוילישען טעאטער

שלחמנות אישלרעהו

די בעריהמטע ווינען פון

ח. שולדענריין, ווארשא, פראנציסקאנער 11

בעקומט מען נאר אין דער וויין-האנדלונג פון

א. מ. אורבאך
39 ווסכאדניא 39

און פערקויפט צו די זעלבע פרייזען ווי ביי איהם אין ווארשא. דא בעקומט איהר אויך אלע זעמטליכע געטרענקע.

אלע ג' קונדע ווערען געבעטען זיך איבערצייגען. 1480

Dr. med.
STUPEL
Szkolna 12

ספעציאליסט פאר הויט, האר און וועגערישע קראנקהייטען, מענער-שוואכע, רענטגענ-שטראהלען און קווארץ-ליכט, עלעקטרא-טעראפיע.

נעמט אן פון 6—9 אין אוונד, פרייען—12 ביז 3 נאכמ. 873

Dr. med.
L. Pikielny

ספעציאל-ארצט פאר נירען, בלאזען און הארן - קראנקהייטען

Nawrot 8,
telefon 19-90.

עמפפאנגט פון 4—7 אוו. 541

— ד"ר —
י. הערשפינקעל
Zawadzka 15,
telefon 11-87

— — ספעציאליסט פאר — —
קינדער - קראנקהייטען.

נעמט אן אינדערהיים פון 8—10 פריה און פון 3—5 נאכמיטאג און אין לעטשניצע „פאמאץ".

Dr. med.
Braun

פאלודניאווא 28
טעלעפאן 40-26

ספעציאל-ארצט פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען און מענער - שוואכע.

בעהאנדלונג מיט קווארץ-ליכט (האר-אויספאל)

נעמט אן פון 9—12 פריה און פון 5 — 8 אוונד

בעקאנטמאכונג.

דערמיט מאך איך בעקאנט מיינע ג' קונדשאפט, אז איך האב מיין געשעפט פון

רויזה - געפארבטע מעצערזירטע - גארן אייך ווינאניע

פון ווסכאדניא 22 איבערגעטראגען אויף

נאוואמיעסקא 3.

מיט אכטונג: לייבוש וויינבלום

נאוואמיעסקא 3. טעל. 31-92. 1389

עד מתי עצל תשכב?

ווי לאנג וועסטו ווארטען מיט דיינע איצטיגע און פאר'-מלחמה'דיגע וועקסלען?

מתי תקום משנתך?

ווען וועסטו קומען אין ביורא

17 פעטריקאווער 17

2-טען הויף, פארטער, דורכגאנג זאכאדניא 52, וואו מ'ווערט ערלעדיגט און געשריבען אלערליי ביטעס לויט'ן אוסטאוו, קלאוזולעס, זאבעזפיעטשעניעם אויף אלע שטעדט אין פוילען, אפעלאציעם, אפאזיציעס, אדוואלאניעס, רעקורסען, וועגען פעטער אין קא-מיסאריאט-רושאנדו, ביטעס וועגען דירה און אוזשאנד ראזיעמטשע און אין אלע פאליציי-בעצירקען, שותפות-אקטען, סטאטוטען, אקטען אינטערציזיעס, אקטען דאראווינעס, קארנע ספראוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפראכען.

רעכט-קאנסולענט י. מאנעלא,
פעטריקאווער 17, זאכאדניא 52
שנעל, רעעל און ביליג!

Dr. ADAM
GROSGLIK
Al. Kościuszki 27,
tel. 51-78

הויט און וועגערישע קראנקה. רענטגען און ליכט-הייל אינסט. נעמט אן פון 4—7 אין אוונט

דער קאנפליקט, וואס איז געווען צווישען מיר און ה' זאנדבערג פעטריקאווער 165 איז געווארען פולשטענדיג ער-לעדיגט אויף א פרידליכען אופן און חאב נישט מעהר קיין שום פרעטענזיעס.

1425 יוסף לאמאניעק.

OGŁOSZENIE.

Opierając się na Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 lutego 1926 roku o regulowaniu cen przetworów zbóż chlebowych, mięsa i jego przetworów, oraz odzieży i obuwia przez wyznaczanie cen" (Dz. U.R.P. N. 18 poz. 101), na Rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 31 sierpnia 1926 r. o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszedniego użytku (Dz. U. R.P. N. 91 poz. 527 art. 8), oraz na uchwale Magistratu m. Łodzi z dnia 16 kwietnia 1926 r. - niniejszem podaję do publicznej wiadomości mieszkańcom m. Łodzi co następuje: Uchwałą Magistratu m Łodzi N. 216 z dnia 15 marca 1927 roku zostały wyznaczone ceny maksymalne:

na mięso cielęce za 1 kg (**w hurcie:** cielęcina **Zł. 2.00**
(**w detalu:** cielęcina **Zł. 2.30**

W myśl zacytowanego Rozporządzenia Rady Ministrów par. 7, wyżej wyznaczone ceny maksymalne obowiązują na terenie **m. Łodzi** od dnia następnego po ogłoszeniu.

Zaznaczam, że zgodnie z par. 10 i 11 wymienionego Rozporządzenia Rady Ministrów winni żądania lub pobierania cen wyższych od wyznaczonych lub nie ujawnienia tych cen w cennikach właściwych przedsiębiorstw handlowych, będą ukarani przez władzę administracyjną pierwszej instancji według art. 4 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 31 sierpnia 1926 r. (Dz.U.R.P. N. 91 z 1926 r. poz. 527) o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszedniego użytku — **aresztem do 6 tygodni lub grzywną do 10 000,— zł.**, o ile dany czyn nie ulega surowszemu ukaraniu w myśl innych Ustaw Karnych.-

Łódź, dnia 16 marca 1927 roku,

1434 PREZYDENT m ŁÓDZI (—) **M. Cynarski.**

בעקאנטמאכונג.

די בעוואוסטע ווארשאווער פירמע א. ג. **J. KRZYPOW** האט עפענט -:- אין -:-

לאדז, 16 בענעדיקטא 16

א מעבעל-לאגער

קויפט און פערקויפט אלערליי מעבעל, דיוואנעס, ניי-מאשינען, ווי אויך גארדע-ראבען, אנטיקען און פעלצען, כ'קויף פיאנינאס, און כ'צאהל די העכסטע פרייזען קומט און איבערציינט אייך

289

שלח מנות!

א גרויסער אויסוואהל פון פערשידענע

באמבאניערעס פון 2.50 אן

ביי פירמע

„DOROTEA“ צעגעלניאנא 29.

1426

אכטונג אכטונג
ה"ה פריזערס!

העלניש וואסער 4.25 זל. א קילא.
בלומען־וואסער 4.25 זל. א קילא.
וועשעטאל 3.50 זל. א קילא.
ראזיר־זייף Pixin 7.80 זל. א קילא

אלץ בעקומט איהר אמביליגסטען נור אין דער

פערפומעריע פון

י. דרוקער, זאוואדזקא 11

מעבעל

איך קויף און פערקויף

דיוואנעס, פעלצען, ניי מאשינען, גארדעראבען, סאמא־ווארען א. ז. וו. און צאהל די העכסטע פרייזען

א. ווייצמאן נארוטאוויטש 19
(דזיעלנא)

אין מעבעל־געוועלב, (פריוואט־וואוינונג שענקעוויטשא 29) ביי מיר איז שטענדיג דא סחורה. גענוצטע מעבעל אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען. 1382

דאנטיסט און צאהנטעכניק

י. ביטענסקי

5 קאנסטאנטינער 5

נעהמט אן אלע טאג פון 9 פריה ביז 8 אווענד.
פרייזען ביליגע! באראטונג אהן געצאהלט

לונגען־קראנקהייטען!

רעקאמענדירט דורך די ה"ה דאקטוירים

Balsam Thlocolan Aqe

ביי סוכאטעס, בראנכיט, הוסט פערליימערט ביי פלעגמא, פערשטארקט דעם ארגאניזם און דעם

זעלבסטגעפיהל פון קראנקען, פערגרעסערט די וואג פון קערפער

„Balsám Thlocolán Aqe“ פערקויפען אפטייקען. פערלאנגט נור אין אריגינעלער פאקונג פון דער אפטייק 1462

A.Gąsecki w Wárszáwie, ul. Leszno 41

רעמשניצע
פון דאקטוירים־ספעציאליסטען

און ערצטליך־דענטיסטישער קאבינעט

זגיערסקא 17, טעל. 16-33.

ד"ר ראמאווסקי	נאז, האלז, אויערן קר.	3-2 11-10 $7\frac{1}{2}-6\frac{1}{2}$
ד"ר רוזשאנער	הויט־ און געשלעכט־קר.	11-10 2-1
ד"ר גאלדשטיין־פאראק	אויגען־קראנקהייטען	8-7 2-1
ד"ר יוסטמאן	נערווען־קראנקהייטען	2-12
ד"ר ראזענצווייג	קינדער־קראנקהייטען	5-4 12-10
ד"ר פאפיערני	פרויען־ און געבורטס־הילף	6-5 $1-11\frac{1}{2}$
ר"ר קאנטאר	כירורגישע־קראנקהייטען	2-1.1 4-3
ד"ר וויינבערג	אינערע הערץ לונגען־קר.	$7-5\frac{1}{2}$ 1-11
ד"ר סטופעל	רענטגען	12-10 6-4
א. גראדזענטשיק	צאהן־ארצט	7-3
נ. ראזעס	צאהן־ארצט	2-9

צאהן־פונגרחילונג, בעלייכטונגען, קאראנען, פלאמבען, א או. וו. ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען

רענטגען־אינסטיטוט

היילונג פון הויט־קראנקהייטען פון קאפ (פארך) מיט רענטגענשטראהלען, פאר בעשטראהלונג און דורכלייכטונג, קווארץ־לאמפע, דיאטערמיע, לעקטריזאציע, אלע מעגליכע אנאליזען. א קורס פאר פאטאלער. אנמעלדונגען בעגנען שארלאך (שקארלאטין) פון 4—5 נאכט.

די לעטשניצע איז אויך אפען וונטאג.

הוזים אין דער שטאט.

ספעציעלע א ויסערגעוועהנליכע כמעט א פונקעו־בעקאנטמאכונג פאר אלע אהן אונטערשיד פון געשלעכט, עלטער און נאציאנאליטעט!!!

דינסטאג, ד. 15 מערץ 1927, 12 בייטאג האט ערעפענט

דער בעקאנטער אין אונזער שטאדט בלומען־געשעפטס־אינהאבער ה׳

א באמת מוסטערהאפט, רעפרעזענטאנט־געשעפט אויף

וו. סאלווא מאניושקי 2

אין הויז פון דער אקצ. געזעלשאפט ל. גייער. צייטוו. טעלעפאן 24-72

און עמפפעהלט שטענדיג אויף לאגער פערטיגע הערבסט, בוקעטען, וי אויך פאנטאזיע אויסארבייטונגען, ספעציעלע רעקאראציאנס־אבטיילונג און טרויער הרענץ.

לעצטע נייהייטען! פעסטע פרייזען!

דאנקענדיג מיין ג׳ קונדשאפט פאר די ביזהעריגע אונטערשטיצונג און עמפפעהלענדיג זיך ווייטער צייכען איך מיך מיט פולער אכטונג

W. SALWA, Lódź, Narutowicza 27 Moniuszki 2,
telefon 24-72.

1434

ווייטיג פאר תנאים־געשריבענע!

מטבעל
פאבריק פון
A·MÜLLER

(właść. G. Gunther) WSCHODNIA 65

עמפפעהלט אין א גרויסען אויסוואהל מיט זייער בעקאנטע גוטסקייט. עס־צימערן, גאבינעטען און שלאף־צימערן קוכען־איינריכטונגען, ווי אויך ענצעל מעבעל־שטיקער צו צוגענגליכע פרייזען און גינסטיגע בעדינגונגען.

געגרינדעט אין יאהר 1876. 1256

ווײן־גרויסהאנדלונג

WOLF BULWA, GŁÓWNA 47

דערמיט מאך איך בעקאנט מיין געעהרטע קונדשאפט, אז מיין לאנג־עקזיסטירענד וויין־געשעפט איז צו די בעפארשטעהענדע פייערטאגען פערזעהען מיט א גרויסען אויסוואהל

פון פערשידענע איי־ און אויסלענדישע רייניגע **אונגערוויינען** הארבע, מילדע און זיסע

טרויבען־וויינען רויטע, הארבע, מילדע און זיסע **צמוקים־**

וויינען הארבע, מילדע און זיסע, ווי אויך **מעהר** פון ריינעם נאטור־האניג זאווי ארץ־ישראל וויין

כרמל קאניאק, שפירט, ליקערען אלעס צו ביליגע פרייזען!

(בשר לפסח / כשר לפסח)

בעמ.: די געעהרטע קונדשאפט ווערט געבעטען וואס פריהער צוצושיקען בעשטעלונגען, כדי צו קענען אמבעסטען זי צו בעדינען.

רעעלע בעהאנדלונג! רעעלע בעהאנדלונג!

1417 מיט אכטונג וואלף בילווא, גלובנא 47.

די פירמע עקזיסטירט פון 1894 יאהר.

לכבוד פורים!

די בעקאנטע וויינהאנדלונג

מ. ליפסקער, צעגעלניאנא 41

דערמיט מאך איך בעקאנט מיין געעהרטע קונדשאפט, אז צו די בעפארשטעהענדע יום־טובים איז מיין וויין־געשעפט פערזעהען מיט א גרויסען אויסוואהל פון פערשידענע וויינען, ליקערען, שנאפסען, קאניאק, מעהר ווי אויך כרמל־וויין אלעס צו קאנקורענץ פרייזען.

קומט און איבערצייגט אייך! — רעעלע בעהאנדלונג!

1424 מיט אכטונג: מ. ליפסקער, צעגעלניאנא 41.

פערקויפט נישט אייערע דיוואנעס

44 מעבעל 44

פעלצען, ניי־מאשינען סאמאווארען א. אז. וו. בעפאר איהר איבערצייגט אייך נישט ביי די פירמע

44 Ch. ŁAZNIK 44

גדאנסקא (דלוגא)

בעמערקונג: ביי מיר איז שטענדיג אויף לאגער פערשידען

מעבעל, שיין גוט! און ביליג!!

רעמשניצע
פון דאקטוירים־ספעציאליסטען

בזשעזשינער 11, טעל. 37-63

אפען פון 9 פריה ביז 7 אווענד

ד"ר וואלינסקי	נאז, האלז, אויערן־קר.	4-3
ד"ר קערשנער	קינדער־קראנקהייטען	$12-9\frac{1}{2}$ 3-4
ד"ר שיפמאן	אינערליכע קראנקה.	1-11 6-5
ד"ר לוביטש	הויט־ און געשלעכט קר.	2-12
ד"ר שמירנעלד	נערווען און גמיטונג קר.	5-1
ד"ר גאלדבלאט	אויגען־קראנקהייטען	2-12.30
ד"ר עליאסבערג	כירורגישע קראנקה.	— 1
ד"ר בערנסאו	פרויען און געבורטס־הילף	4-3

פאנקט־מעראפיע, שפר־ד־שפערונגען, וי שטעלען א. ז. וו. פאקען־שטעלען, קינסטליכע בערג־זון־בעשטראהלונג און־שפריצונגען, מאסאזשען, עלעקטריזאציע, אפעראציעס. אויף פערלאנג — וויזיטען אין שטאט. — אין לאבאראטאריום מאכען אנגענומען אלע ארט אנאליזען, ווי אורין פלעגמע און בלוט. 2130

אימפונגען געגען שקארלאטין.

ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען א דענטיסטישער קאבינעט

עם געהמען אן:

ד"ר זילבערשטיין	צאהן־ארצט	10 - 2 נ.מ.
ד"ר לאזשינסקא סטאראפאלסקא	צאהן־ארצט	7-3

קינסטליכע ציינער, קארענען, פלאמבען א. ז. וו. די לעטשניצע איז אויך עפען זונטאג.

די לאדזשער יודישע יתומים־פערזארגונג

געזעלשאפט פון

מאכט בעקאנט, אז היינט, מיטוואך דעם 16. מערץ האלב ניין אין אווענד קומט פאר אין לאקאל פון „אזדראוויסקא“ ציגעל־גאס 57

די יעהרליכע

אלגעמיינע פערזאמלונג

אין פאל ווען צו דער פערזאמלונג וועלען נישט קומען קיין גענוגענדע צאהל מיטגלידער וועט די פערזאמלונג פארקומען אין זעלבען לאקאל דעם 30 מערץ, ביי יעדע צאהל אנוועזענדע.

1429

מעבאנישע גלאז־שלייפעריי

און שפיגעל־פאבריק א.פ.

„SZLIF“ KILINSKIEGO 77
telefon 58-37.

Filja: Nowomiejska Nr. 17

עמפפעהלט אין א גרויסען אויסוואהל: טרעמא׳ס, טואלעטען, וואנד־ און טיש־שפיגלען אין ניקעל און האלץ־ראהמען. שייבען צו אויטאס און דראשקע. ס׳ווערט אנגענומען צו גראווירען אלער־ליי טיש־קרישטאלען, שייבלעך פאר וויגערמאכערס.

קאנקורענץ־פרייזען! ערשטקלאסיגע אויספיהרונג! 1281

אינהאבער: ה. בוים.

Dr. med. Ludwik
Rapeport
Pr. Narutowicza 25
(Dzielna) tel. 44-10.

ספעציאליסט פאר נירען, בלאזען און הארן־קראנקהייטען. נעמט אן פון 1 ביז 2 און פון 4 ביז 7 אווענד.

א יונגעל

נישט עלטער 17-16 יאהר מיט פראקטיק אין מאנופאקטור־בראנזשע קענען זאפארט קריגען א פאסטען. אפערטען אין אדמיניסטראציע גייער פאלקסבלאט אונטער S. 1418

אבאנאמענטס־פרייז: אין לאדז: א חודש — 5 זלאטעס, — אויף דער פראווינץ: א חודש — 6 זלאטעס, אין אויסלאנד מיט 50 פראצענט טייערער. — פאר׳ן אינהאלט און טערמין פון די אנאנסען איז די רעדאקציע נישט פעראנטווארטליך. די אדמיניסטראציע איז אפען ביי טאג און ביינאכט.

אנאנסען־פרייז: פאר ½ מילימעטער־שורה. פארן טעקסט 15 גראשען, פרייטאג 20 גראשען, אין טעקסט 40 גר. פרייטאג 60 גראשען, נאכ׳ן טעקסט 10 גראשען, פרייטאג 15 גראשען. — פאר אויסלענדישע אנאנסען 100 פראצענט טייערער. אויסער דער שטאט — 50 פראצענט טייערער.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat“, spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg.
Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat“. Piotrkowska 21.